

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра історії України і туризму

Кваліфікаційна робота бакалавра
на тему:
«Комплексна оцінка туристичного потенціалу Нідерландів»

Допущено до захисту
«___» травня 2020 року

студентки групи Т 01в-16
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Туристичне обслуговування
за спеціальністю 242 Туризм
Тимошенко Катерини Ігорівни

Завідувач кафедри
Історії України і туризму
Васильчук Володимир
Миколайович

Науковий керівник:
к.б.н., доц. Яворська Оксана Григорівна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 :Теоретичні основи комплексної оцінки туристичного потенціалу Нідерландів.....	6
1.1 Сутність туристичного потенціалу.....	9
1.2Сучасні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу.....	17
РОЗДІЛ 2 :Туристично-рекреаційні ресурси та потенціал Нідерландів.....	20
2.1 Країнознавча характеристика Королівства Нідерланди.....	23
2.2 Економіко-географічні особливості країни.....	24
2.3 Міста - центри туристичної індустрії Нідерландів	26
2.3.1 Амстердам	30
2.3.2 Дельфт і Гаага, Роттердам, Утрехт	34
РОЗДІЛ 3 :Туристичний потенціал Нідерландів.....	38
3.1 Історико-культурні ресурси країни.....	38
3.2 Розвиток туризму та його роль і економіці країни	48

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Постановка проблеми. У сучасному світі туристична діяльність є невід'ємною складовою життя суспільства. Одним з головних факторів розвитку туризму в країні є наявні туристичні ресурси та їхня привабливість для відвідувачів. Отже, можна зробити висновок, що досить важливим є дослідження потенціалу туристичних ресурсів окремих країн та регіонів. Нідерланди не є виключенням, адже країна користується популярністю серед туристів.

Туристична сфера у сучасному світі є однією із динамічно розвинутих галузей економіки, та не є виключенням, що найближчим часом туризм стане однією з провідних галузей. Ще однією перевагою туристичної галузі є те, що при найвищому рівні автоматизації та механізації вона створює велику кількість робочих місць навіть при незначних капітальних вкладеннях.

Туризм - тимчасовий виїзд особи з місця проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає. [1]

Актуальність теми. Туризм позитивно впливає на покращення психічного, духовного, фізичного стану людини. Відпочинок в Нідерландах - це відпочинок у дивовижній країні тюльпанів, голландського сиру, вітряків і вільного кохання. Туристів з усього світу ваблять сюди незліченні музеї, архітектура, а також добре розвинена індустрія розваг.

Робота дає цілісну картину про історико-культурний потенціал, архітектуру держави в цілому, природно-рекреаційні ресурси та про відпочинок в туристських зонах Нідерландів. Проте, в сучасній науковій літературі досі не визначено єдиного підходу та методики дослідження туристичного потенціалу. А також немає єдиного трактування даного поняття. «Туристичний потенціал» тлумачиться по різному не тільки окремими фахівцями, але й різними міжнародними організаціями та асоціаціями, що призводить до певних складнощів під час його дослідження.

Незважаючи на це, вивчення туристичного потенціалу Королівства Нідерланди є актуальним науковим завданням.

Питанням дослідження особливостей розвитку туризму в окремих країнах та регіонах світу присвячено достатньо багато досліджень і публікацій вітчизняних і зарубіжних авторів. Серед них дослідження Абалкіна Л. І., Арсенева Е. І., Архангельського В. М., Баранського Н.Н., Бейдика О. О.[6], Гуляєва В. Г., Дроздова А. В., Кифяка В. Ф., Кускового А. С., Лисенка К. М., Любіцевої О.О., Новикова В. С., Ожегова С. І., Парфіненка А. Ю., Прудської В. Г., Святохо Н., Севастьянова С. А., Смаля І. В., Ушакова Д. С, Шведова Н. Ю., Шуплат О. М. та ін.

Метою написання даної дипломної роботи є розкриття туристично-рекреаційної привабливості Нідерландів в цілому, та комплексна оцінка туристичного потенціалу країни.

Виходячи з мети, були поставлені наступні **завдання**:

- 1.Визначити сутність поняття «туристичного потенціалу»;
- 2.Вивчити та визначити туристичний потенціал країни;
- 3.Вивчити туристичні ресурси Нідерландів;
- 3.Здійснити аналіз кількох туристичних районів Нідерландів.
4. Охарактеризувати пам'ятки Нідерландів;
5. Проаналізувати сучасний стан та тенденції розвитку туризму країни.

Об'єктом дослідження є туристичний потенціал Королівства Нідерландів та його комплексна оцінка.

Предметом дослідження є специфіка та перспективи використання туристичного потенціалу Королівства Нідерландів.

При написанні роботи використано: навчальні посібники, журнали, картографічні джерела, Інтернет ресурси .

Практична значимість кваліфікаційної роботи полягає в тому, що дослідження даної теми допомагає зрозуміти значущість туристично-рекреаційної послуги для кожного району і держави в цілому.

Апробація результатів роботи та публікації. Головні положення та результати дослідження були представлені у вигляді тез доповіді, доповідалися та обговорювалися на науковій конференції:

– Міжнародна студентська науково-практична конференція «Ad orbem per linguas. До світу через мови» 17-19 березня 2020 року, доповідь на тему: «Комплексна оцінка туристичного потенціалу Нідерландів».

– Всеукраїнська науково-практична on-line конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвячена Дню науки, 11-15 травня 2020 року, доповідь на тему: « Королівство Нідерланди: туристично-рекреаційні ресурси та потенціал», с.539.

Структура кваліфікаційної роботи бакалавра визначається її метою, завданнями та предметом дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота викладена на 75 аркушах (з них 59 сторінок основного тексту) комп'ютерного набору.

РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НІДЕРЛАНДІВ

На сучасній політичній карті світу збереглося чимало країн, що володіють різними офіційними політичними статусами. При цьому такі території, як і будь-які інші, володіють власними туристично рекреаційними ресурсами, атрактивними дестинаціями, пропонують унікальні можливості для туристів. Туристичний потенціал таких політичних утворень практично не вивчено як у світовій, так і в українській науці про туризм, на вітчизняному ринку турпропозицій невідомий, а в силу цього – і не затребуваний.

В першу чергу хотілося б сказати про важливість туристичних ресурсів та їх значення при оцінці туристичного потенціалу регіону чи країни. Найважливішими поняттями, використовуваними для визначення цінності територій для туризму, є «туристичні ресурси» і «туристичний потенціал».

Незважаючи на близькість за сенсом даних понять між ними існує ряд істотних відмінностей. По-перше, потенціал, на відміну від ресурсу, з точки зору його формування є результатом багатьох складових. Так, з урахуванням макроекономічних показників регіону, туристичний потенціал можна охарактеризувати такими показниками:

- ресурси (забезпеченість туристичними ресурсами);
- виробництво (сукупний результат господарської діяльності туристичних підприємств в регіоні);
- інфраструктура (економіко-географічне положення регіону і його інфраструктурна забезпеченість);
- трудові ресурси (освітній рівень);
- фінанси (обсяг податкових надходжень від туризму і прибутковість туристичних підприємств регіону);
- споживач (сукупна купівельна спроможність);
- інновації (рівень впровадження досягнень науково-технічного прогресу).

По-друге, туристичний потенціал визначається для вирішення чітко поставлених завдань, в той час як ресурс хоча і розглядається в контексті свого призначення, але його зв'язок з конкретним користувачем не настільки визначений.

По-третє, опис потенціалу будь-якого об'єкта (території), як правило, передбачає і оцінку цього потенціалу в порівнянні з потенціалом іншого об'єкта (території).

Таким чином, поняття «туристичні ресурси» значно вужче за змістом ніж «туристичний потенціал». Крім того, туристичні ресурси є найважливішим компонентом туристичного потенціалу.

Оцінка туристичного потенціалу проводиться з метою визначення можливостей, засобів і ресурсів регіону, необхідних для розвитку туризму, а також ступінь їх освоєння і використання на даний момент.

Для визначення напрямків і перспектив розвитку туристичного потенціалу в тому чи іншому регіоні необхідно:

- виявлення потенціалу;
- оцінка потенціалу;
- оцінка сучасного рівня його використання;
- визначення пріоритетних напрямків розвитку;
- оцінка можливостей інтенсифікації використання туристичного потенціалу;
- визначення стримуючих чинників;
- виявлення способів скорочення впливу стримуючих чинників;
- підготовка та реалізація перспективної моделі територіальної організації туристичної сфери регіону.

Базою для оцінки туристичного потенціалу служить аналіз туристичних ресурсів.

Туристичні ресурси можна розглядати як природно-кліматичні, соціокультурні, історичні, архітектурні та археологічні, наукові та промислові, видовищні, культові та інші об'єкти явища, здатні задовольнити потреби людини і стати причиною відвідання цієї території .

Найбільш важливою властивістю туристичних ресурсів є атрактивність – здатність ресурсу привертати до себе туристів. Атрактивність включає 3 блоки: топологічні, функціональні і естетичні властивості.

До топологічних властивостей відносять такі властивості як унікальність (тобто неповторність).

Як правило, функціональні властивості враховують споживчі запити людини щодо природи. Місця з такими властивостями володіють сприятливими умовами для аматорських промислів (грибний, ягідний, полювання, рибалка).

Найбільш важкою в оцінці є естетичні якості туристичних ресурсів, які проявляються здатністю території або об'єкта впливати своїми якостями на нервову систему людини, на психоемоційну сферу туриста. В даному випадку, визначальним є фактор виникнення позитивних емоцій .

Крім цього, до найважливіших властивостей туристських ресурсів відносять їх доступність, цілісність, надійність, унікальність, пізнавальну цінність, виразність, збереженість, безпеку.

На підставі аналізу теоретичного матеріалу можна зробити висновок, що оцінка рекреаційних ресурсів повинна проводитися з урахуванням комплексу показників і чітким зазначенням об'єкта оцінки (тип ресурсів, об'єктів, територій) і її суб'єкта (вид туризму, цикл рекреаційних занять, категорія відпочиваючих). Використовуються три основних типи оцінки рекреаційних ресурсів:

1)біологічний (фізіологічний), коли виявляється ступінь комфортності природно - ландшафтного середовища для організації відпочинку;

2) естетичний, коли аналізується характер емоціонального впливу природного середовища на відпочиваючих, атрактивність природних і культурно-історичних об'єктів;

3) технологічний, при якому визначається придатність ресурсів для організації різних видів туризму і відпочинку, можливість формування спеціалізованих і комплексних територіально-рекреаційних комплексів.

Комплексний характер рекреаційних ресурсів вимагає поєднання трьох типів оцінки для визначення інтегральної цінності ресурсів, форм їх раціонального використання.

Розробляються також методи економічної оцінки рекреаційних ресурсів з урахуванням механізму утворення диференціальної ренти, порівняння обсягу експлуатаційних витрат на освоєння ресурсів одного типу, супутнього економічного ефекту рекреаційного обслуговування, одержуваного в сфері матеріального виробництва, обсягу наданих послуг і прибутку, одержуваної від експлуатації рекреаційних ресурсів.

1.1 Сутність туристичного потенціалу

Сучасний період розвитку туристичної галузі світу характеризується її високими темпами зростання. Так, згідно з даними щорічного звіту Всесвітньої Ради з туризму і подорожей, внесок туризму у ВВП Європи за підсумками 2014 р. склав 9,2% і виявився більшим, ніж автомобільної та хімічної промисловості, банківської справи, сільського господарства та гірничодобувної галузі.

Трендом останнього десятиліття стало те, що істотно зріс інтерес і попит туристів на подорожі у віддалені куточки земної кулі, вони є атрактивними за своєю самотністю, екзотичністю та унікальністю природних ландшафтів [14].

Традиційні напрямки масового туризму в силу їх істотної завантаженості в пікові сезони, а також внаслідок тенденції зниження " моди " на них, поступаються місце, що характеризується принциповою унікальністю, оригінальністю, автентичністю, відносною маловідомістю, але при цьому надає туристські послуги відповідно до світових стандартів і вимогами.

Сучасна політична карта світу охоплює понад 250 країн і територій. З них на кінець 2015 р. налічується 17 залежних і не самоврядних територій за класифікацією ООН, і близько 100 при інших підходах до їх виділення [3, 4, 5]. Всі вони мають різні офіційні політичні статуси, форми залежності і самоврядування, різний рівень основу економічного розвитку [7, 8]. Але, що важливо, такі території часто володіють істотним рекреаційним потенціалом, пропонують комфортабельні умови для відпочинку, відрізняються гарантованим рівнем безпеки. Останнє особливо важливо в сучасних умовах загострення зовнішньополітичної обстановки в світі. Сьогодні, коли все більше число традиційних туристичних напрямків в тій чи іншій мірі виявляються на передовій між цивілізаційних конфліктів і протиріч, особливо зростають вимоги з боку клієнтів до забезпечення особистої безпеки при наявності звичних високих стандартів обслуговування. Зазначеним умовам відповідають багато з залежних країн і територій, які є невеликими за розмірами, не грають помітну зовнішньополітичну роль в світі, розташовані в комфортних природно-кліматичних зонах, не мають загрозливих здоров'ю і життю туристів озброєних терористичних угруповань. Ці та цілий ряд інших факторів значно підвищують туристично-рекреаційну привабливість залежних і не самоврядних країн, які гідні того, щоб знайти представлення на світовому ринку туристичних пропозицій.

Базовою складовою туристичного бізнесу є комплекс туристично-рекреаційних ресурсів (ТРР) території.

У ресурсній проблематиці, що розглядає сутність і структуру, стратегію і тактику використання природних і суспільно-економічних ресурсів, неостаннє місце займає питання їх виявлення, аналізу та оцінки.

Такими вченими, як А. Ю. Александрова, А. а. Бейдик, М. Б. Біржаков та ін., в тому чи іншому обсязі систематизовані методологічні основи та удосконалення-створено методики оцінки ТРР [9].

На думку А. а. Бейдика [6], під ТРР розуміють об'єкти і явища природного, природно антропогенного, соціального походження, використовуються для туризму, лікування, оздоровлення, які впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів, їх спеціалізацію та економічну ефективність; сукупність природних, природно-технічних, соціально-економічних комплексів і їх елементів, що сприяють відновленню і розвитку фізичних і духовних сил людини, її працездатності та в умовах сучасної та перспективної структури рекреаційних потреб і техніко-економічних можливостей використовуються для прямого і опосередкованого споживання, надання туристсько-рекреаційних і курортно-лікувальних послуг [6].

Туризм сьогодні є одним з провідних напрямків соціально-економічного та культурного життя багатьох держав світу. Він збагачує інфраструктуру та міжрегіональне співробітництво країн, держав і народів, служить потужним фактором впливу на економіку і соціальну сферу і каталізатором розвитку суспільства в цілому.

Туризм є галуззю світової економіки, що динамічно розвивається, він здатний надавати стимулюючий вплив на розвиток понад тридцять інших галузей. Незважаючи на те, що частка галузі в основних фондах становить лише 7%, вона формує 11% світового ВВП.

На частку туризму припадає 7% загального обсягу інвестицій, він володіє високим інвестиційним мультиплікатором: один долар вкладень приносить 4 долари сумарного доходу в інших галузях економіки.

Такий примножуючий коефіцієнт він забезпечує і в сфері зайнятості – одне робоче місце в сфері туризму створює 3-4 місця в суміжних галузях. При цьому туризм, як правило, не порушує природну рівновагу, що не виснажує екологію, а сприяє її збереженню та поліпшенню [4].

У сучасному світі щорічно відбувається до 900 млн туристичних поїздок – люди стали більше переміщатися, а потужний розвиток транспорту і систем комунікації дозволяє реалізувати їх бажання побачити світ на власні очі.

У зв'язку з цим в області соціальних відносин туризм виходить на новий рівень: він стає інструментом геополітики, що дозволяє вирішувати міжнародні проблеми за допомогою «Народної дипломатії» [10, с. 122-125]. Завдяки йому виявляється можливим подолання небажаних стереотипів, а також формування нових світоглядних орієнтирів.

Як культурне явище туризм сприяє розкриттю і розумінню різних аспектів культури в її «живому» вигляді: сутність, видів, форм і функцій. Під час подорожей туристи на конкретних прикладах знайомляться з рівнем розвитку певних історичних епох і цивілізацій, ступенем вдосконалення різних сфер людського життя і діяльності. При цьому чинники історичної спадкоємності візуалізуються, а пізнавальна, інформативна, комунікативна і оціночна сторони сприйняття дійсності значно активізуються.

Сьогодні вже в планетарному масштабі помітно посилення міжкультурної комунікації. Туризм сприяє знайомству і освоєння «чужого» соціокультурного простору, виявлення, вивчення і зіставлення національних характерів, ментальності та архетипів. Традиції, новації та норми культури також можуть бути розкриті через туризм [20].

І хоча походження туризму веде нас у глибоку давнину, він активно виявляє себе в сьогоденні і має величезні перспективи в майбутньому. З одного боку, туризм є надновим соціальним феноменом, з іншого боку, являє собою безпосередню реалізацію внутрішньої логіки розвитку суспільства в конкретно історичних умовах.

Можна сказати, що він представляє життя у всьому її різноманітті, сконцентровану на короткому часовому відрізку туристичної подорожі.

Туристичний потенціал є рівноправною частиною природно-ресурсного фонду території, але в той же час він включає і соціальну складову. Таким чином можна сказати, що туристичний потенціал складається з двох однаково важливих частин: природної і соціальної – тобто сукупність ресурсів, які можуть використовуватись для оздоровлення та організації економічної діяльності. Необхідність оцінки такого потенціалу, актуальна ще й тим, що рекреаційний потенціал Королівства Нідерланди має унікальне значення як на глобальному рівні, так і для збереження генофонду нації та регіональної спільноти.

При цьому можна зазначити, що ціллю даної дипломної роботи є розгляд підходів до оцінки туристичного потенціалу Нідерландів з точки зору розвитку рекреаційного комплексу при розробці нових концепцій соціально-економічного зростання Нідерландів.

Спочатку розглянемо наше розуміння змісту поняття «туристичний потенціал». Слово «tourism» французького походження від „tour” – прогулянка, поїздка, колоподібний рух», «зміну темпу життя, котрі не пов’язані прямо з трудовою діяльністю», то найчастіше цим терміном позначають дії, які спрямовані на відтворення фізичного, психічного та духовного здоров’я, на пізнання чогось нового та незвіданого, так і місце, де вони можуть відбуватись. Отже, очевидно, що під туристичним потенціалом слід розуміти сукупність різних ресурсів конкретної території на які використовуються або можуть використовуватись для відпочинку, тобто рекреації.

В даний час у світі, як наочно демонструє аналіз різноманітних програм розвитку і стимулювання туризму в деяких регіонах, не існує ні загальноживаного визначення, ні єдиного підходу до того, що являє собою туристичний потенціал. Можна відзначити, що різні органи влади часто нехтують аналізом цього явища і розглядають спрощену версію даного поняття.

Така позиція несе в собі зародок величезної кількості різноманітних проблем, в тому числі, виводячи на перший план спрощений перелік пам'яток, послаблює увагу як до необхідності їх активного просування, так і до чинників, класифікованих в SWOT-аналізі як слабкі сторони і загрози (низька транспортна доступність, нерозвинена туристична інфраструктура, відсутність поблизу об'єктів «індустрії дозвілля»).

В результаті туристичний потенціал досліджуваної території виявляється сильно переоціненим, стратегії, які повинні принести успіх при спробі їх реалізації, стають не реалізованими, а різноманітні програми розвитку туризму – простою розтратою бюджетних коштів.

Сьогодні є розумним аналіз трьох основних точок зору, які формують два базових і один синтетичний підхід до розуміння туристичного потенціалу території: підхід, що йде від оцінки пропозиції, і підхід, що йде від оцінки попиту .

Перший підхід (від оцінки пропозиції) виходить з припущення, що міра туристського потенціалу залежить, по-перше, від чисельності і якості об'єктів туристично привабливих і, по-друге, від розвиненості туристичної інфраструктури території. Такий підхід можна зустріти, наприклад, у Д. Споттс, Б. Боерса і С. Коттрелл , А. Сазикіна, Д. Ушакова.[10] Варто зазначити, що на сьогоднішній день в світовій практиці даний підхід до оцінки туристського потенціалу території є найбільш поширеним. Передбачається, що туристичний потенціал має не просто об'єктивну, але «об'єктну» основу, тобто складається із сукупності туристських атрактивів і об'єктів інфраструктури. С. Холл і С. Пейдж висловлюють гіпотезу, що виникнення даного підходу було обумовлено в свій час традицією застосування в економіці туризму концепцій і моделей економічної географії.

Як справедливо зазначає С. Форміка, відповідно до даного підходу виходить, що зростання кількості музеїв, кількості маршрутів для піших прогулянок або місць розміщення на території, повинно автоматично забезпечувати підвищення туристичного потоку— проте легко побачити, що на практиці це не завжди так.

Підхід, що йде від оцінки попиту, є більш складним з точки зору практичного застосування, хоча, ймовірно, більш методологічно коректним. Передбачається, що туристичний потенціал виражається в обсязі туристичного потоку; при цьому серед представників даного підходу немає єдності в думках: чи йде мова про поточний туристичний потік (який можна виміряти досить об'єктивно) або про прогнозований туристичний потік (оцінки якого містять певну частку суб'єктивності). Прихильники даного підходу переконані, що туристи - кращі судді привабливості території, а значить, попит з їхнього боку є точною мірою туристичного потенціалу території. Яскравими представниками даного підходу є Й. Криппендорф , М. Опперман , С. Юровський і М. Олсен . Так, Йост Криппендорф розглядає туристський потенціал через призму можливості створення «кінцевого туристичного продукту» і можливості розвитку економічно обґрунтованого туризму (фокусуєчись на обмеженнях і можливості використання цих об'єктів для формування кінцевого туристичного продукту).

Третій підхід (синтетичний), досить популярний сьогодні, стверджує, що туристичний потенціал тісно пов'язаний з попитом, але при цьому ключовим чином залежить від пропозиції. Туристичний потенціал базується на пропозиції території (системі туристських атрактивів та інфраструктури території), але залежить від туристичного попиту (суб'єктивному представленні туристів про привабливість території для цілей туризму); при цьому попит і пропозиція впливають один на одного. Представниками даного підходу є С. Форміка , Дж. Ребейро і Л. Верейро , С. Яту і М. Булай .

Отже, представляється можливим визначити туристичний потенціал території як здатність території генерувати певний тур потік, що ґрунтується на системі туристичних ресурсів території та сформованого у потенційних споживачів образу туристичної привабливості території. В даному визначенні можна підкреслити, що здатність території генерувати туристський потік безпосередньо залежить від наявності туристичних ресурсів: об'єктів туристичної привабливості, розвиненості туристичної інфраструктури і транспортної доступності території. При цьому інформованість споживачів про туристичні об'єкти території, бренд території здатні відчутним чином впливати на формування тур потоку. Оскільки туристичний потенціал території не статичний і здатний змінюватися з часом, величезну роль в його розкритті відіграє застосування маркетинг.

Починаючи з 1994 року, туристичний потенціал визначає можливості для розвитку туристичного бізнесу, а також посилює маркетингові та виробничі ініціативи щодо розвитку продукції у країні.

Розглядаючи поняття туристичного потенціалу можна зробити висновок, що при аналізі чинників привабливості територій і залучення туристичних потоків необхідно чітко визначитися, на кого в першу чергу розрахована політика з розвитку туризму: на залучення туристів (довгострокова складова туристичного потоку) або залучення екскурсантів (короткочасна складова туристичного потоку)? Який бренд території просувати і які ключові фактори успіху (відповідно до ресурсної концепції) використовувати? Правильно оцінюючи можливості того чи іншого регіону, необхідно зробити чіткий вибір, який і ляже в основу політики.

1.2 Сучасні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу

В умовах розвитку туристичного ринку в світі зростає роль наукового обґрунтування підготовки і прийняття рішень в сфері управління регіональними ресурсами розвитку туризму. Для обґрунтування рішень в галузі управління ресурсним потенціалом регіонів важливо враховувати досить велику кількість факторів, які безпосередньо впливають на розвиток туристичної галузі в країні.

Останнім часом кількість публікацій, які висвітлюють різні підходи до аналізу оцінки туристичних ресурсів значно зростають, але єдиної думки про те, як правильніше і ефективніше оцінювати ресурси туризму поки не склалося.

У роботі пропонується авторська методика комплексної оцінки ресурсів розвитку туризму регіону, яка сформована на основі загальної методики оцінки туристського потенціалу.

Новизна полягає в пропонованому наборі параметрів і критеріїв оцінки, запропонована шкала оцінки з негативними значеннями екологічного критерію. Складено перелік критеріїв і параметрів оцінки для 3 груп ресурсів розвитку туризму. Автором також були запропоновані етапи проведення комплексної оцінки ресурсів розвитку туризму регіону.

Перший етап. Виділення об'єкта оцінки – того, що буде оцінюватися. У географічних дослідженнях регіонального рівня найчастіше об'єктами оцінки виступають геосистеми. Автор пропонує в якості об'єкта оцінки використовувати туристський комплекс регіону, при цьому його межі повинні відповідати адміністративними кордонами регіону.

Другий етап. Виділення суб'єкта оцінки, з позицій якого буде проводитися оцінка об'єкта. В якості суб'єкта оцінки зазвичай виступають певні категорії туристів (рекреантів), організатори туристської діяльності, види або типи туристично-рекреаційних занять. Визначимо суб'єкт оцінки в дослідженні. Це організатори туристської діяльності в регіоні (підприємства галузі, державні органи управління туризмом в регіоні) і споживачі туристських послуг.

Третій етап. Визначення критеріїв оцінки об'єкта (факторів і умов), які істотні для визначення його цінності виходячи з сформульованої мети оцінки. Фактично перелік критеріїв оцінки в більшості випадків встановлюється на основі аналізу розв'язуваної проблеми і неформальних міркувань дослідника. Автором запропоновано із загального переліку параметрів оцінки ресурсів розвитку туризму експертним шляхом виокремити найбільш підходящі, визначити вагомість кожного параметра оцінки (внесок в визначення показника потенціалу розвитку туризму в регіоні).

Четвертий етап. Збір інформації, необхідної для оцінки. Обробка вторинної інформації (в першу чергу статистичної, що надається регіональним відділенням і регіональними органами з управління туризмом, звітної документації регіонального органу з управління туризмом) і збір первинної інформації (проведення опитувань і експертної оцінки).

П'ятий етап. Приведення критеріїв оцінки до єдиної системи вимірювання. Для цього зазвичай використовують оціночні шкали, нормування, розподіл. Здійснюється визначення способів «згортання» оціночних критеріїв у показники ресурсного потенціалу розвитку туризму в регіоні з подальшим отриманням по ним результатів оцінки. Проводиться розрахунок окремих показників потенціалу розвитку туризму по групам ресурсів: природно-кліматичних, історико-культурних і соціально-економічних. Автор використовує розподіл і систему оціночних шкал.

Шостий етап. Розрахунок інтегрального показника потенціалу розвитку туризму в регіоні. Перевірка, коректування результатів оцінки та інтерпретація отриманих результатів оцінки потенціалу ресурсів розвитку туризму в регіоні.

На основі зіставлення отриманих показників потенціалу розвитку туризму по групам ресурсів можна визначити позицію регіону на туристичному ринку, спрогнозувати стратегію його розвитку.

Наприклад, якщо значення потенціалу природно-кліматичних ресурсів середнє або вище середнього і воно значно вище потенціалу соціально-економічних ресурсів, при цьому показник історико-культурних ресурсів гранично низький, то в даному випадку можна розвивати орієнтовані на природні ресурси види туризму: лікувально-оздоровчий, рекреаційний, екотуризм. Для цього будуть потрібні значні інвестиції в туристську інфраструктуру і державна підтримка галузі.

Розроблена методика комплексної оцінки ресурсів розвитку туризму може використовуватися для оцінки ресурсів туризму інших регіонів з урахуванням коригування бази оцінок.

РОЗДІЛ 2: ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ НІДЕРЛАНДІВ

У літературі майже на рівних правах вживаються назви Нідерланди і Голландія. Останнє, власне кажучи, відноситься до двох західних провінцій— Північної і Південної Голландії, які стали ядром формування держави і до сих пір зберігають важливе соціально-економічне і культурне значення. Інша назва – Нідерланди, що в буквальному перекладі означає "низькі (низинні) землі"—, має більш загальний сенс, є офіційним. У державних документах, міжнародних договорах і в дипломатії вживається повна назва держави – Королівство Нідерландів. Що ж являє собою ця невелика, але багато в чому унікальна країна, яка відіграє помітну роль у сучасній європейській і світовій політиці та економіці.

Нідерланди відносяться до малих країн Західної Європи. Розташовані на узбережжі Північного моря, в гирлі трьох великих річок: Рейна, Маасу і Схелде. Країна межує з Німеччиною на сході і з Бельгією на півдні.[47] Територія Нідерландів становить 41,8 тис.кв.км. При цьому приблизно 10% території припадає на внутрішні води: озера, річки, канали. Протяжність країни з сходу на захід всього 200 км. і 370 – з півночі на південь.

За характером рельєфу територія Нідерландів - це майже ідеальна рівнина. Найвища точка суші –321 м. Над рівнем моря, а найнижча – 6,7 м. Нижче рівня моря. Нижче рівня моря перебуває близько 40% всієї території країни, це є її північні і західні райони. Такі землі надійно захищені системою дамб, гребель та інших гідротехнічних та дренажних споруд. Загальна протяжність дамб становить 3700 км. У господарський обіг залучено понад 7 тис.кв.км. території, відвойованих голландцями біля моря. Саме на осушених землях в 1986 році була утворена нова провінція Нідерландів – Флеволанд.

Завдяки впливу теплої течії Гольфстрім, Голландія має помірний морський клімат. Середня температура повітря в січні +1,7 градусів за Цельсієм, в липні – 17 градусів. Загальна кількість опадів близько 700 мм – досить рівномірно розподіляється протягом року.

В адміністративному відношенні країна розділена на 12 провінцій, що включають 415 муніципалітетів станом на 2012 рік.[47] В Королівство Нідерланди входить ряд Малих Антильських островів у Вест-Індії (не включені до складу провінцій): Аруба, Кюрасао і південна частина о. Сінт-Мартен (північна частина належить Франції, називається Сен-Мартен), що мають статус самоврядних державних утворень, а також острова Бонайре, Саба і Сінт-Естатіус, що мають статус особливих муніципалітетів Нідерландів.

Нідерланди – це країна з офіційною столицею Амстердамом і резиденцією короля, уряду і парламенту – Гаагою. В Нідерландах один з найбільших європейських портів Роттердам, старовинний містичний Утрехт і місто вишуканої синьо-білого фарфору і великого синього серця – Дельфт.

На півночі Нідерландів знаходяться такі провінції: Гронінген, Фрисланд, Дренте. Ці території відрізняє єднання з природою, культурне різноманіття та якась відособленість від решти країни. Так Фрисландія має свій діалект, люди тут говорять західно-фрізькою мовою, який ще є і другою офіційною мовою для цієї провінції.

Найпівнічніша точка Нідерландів – Гронінген – старовинне університетське місто і столиця однойменної провінції. Кажуть, що ця провінція з одного боку традиційна і наповнена історією, а з іншого молодіжна через велику кількість студентів. У провінції Дренте розташовується найбільший зоопарк Нідерландів.

У Західній Голландії розташувалися провінції, завдяки яким і відомо Королівство Нідерланди в усьому світі. Це найбільш густонаселені і найрозвиненіші регіони країни. Адже саме на заході сконцентровані найбільші міста Нідерландів: Амстердам, Гаага, Роттердам і Утрехт.

Тут же розташований головний порт країни – Роттердам, головний аеропорт – Схіпхол і великий пересадочний залізничний пункт в Утрехті.

Столиця Нідерландів, Амстердам, знаходиться в провінції Північна Голландія. Але Амстердам при цьому навіть не столиця провінції, в цій ролі виступає місто Харлем, який є кінцевою точкою весняного Параду квітів. У Північній Голландії знаходиться і відомий у всьому світі парк квітів Кекенхоф, що працює всього 2 місяці на рік.

Південна Голландія знаменита своїм головним адміністративним центром і другою столицею Нідерландів – Гаагою. Тут же розташовані і головні морські курорти країни.

У Південній Голландії можна відвідати за один день два з трьох міст в будь-яких комбінаціях: Гаагу , Дельфт , Роттредам. Вони розташовані дуже близько, а це дозволяє не поспішаючи оглянути головні визначні пам'ятки.

Ще одна провінція – Утрехт, яка включає в себе однойменне місто і прилеглі області. Університетське містечко Утрехта не тільки густонаселене, а ще й є одним з головних пересадочних пунктів, який з'єднує столицю Нідерландів з південними і східними районами країни. В Утрехті знаходяться єдині в Нідерландах дворівневі канали, які ввечері дуже красиво підсвічуються, а на нижніх рівнях працюють атмосферні кафе і ресторани.

На заході розташована і найновіша провінція Нідерландів – Флеволанд, яка відвоювала свої території у води зовсім недавно.

Флеволанд межує з провінцією Оверейсел. Маршрут тут може виглядати так: відправитися в місцеву Венецію – село на воді Гітхорн (провінція Оверейсел). Там взяти човен напрокат і насолоджуватися казкою. Після можна відвідати місто Урк, зовсім невелике, але на набережній з маяком відкривається приголомшливий вид на прісне озеро Ейселмер, що відокремлює від Північного моря 32-кілометрова дамба. Перебуваючи в Флеволанді, складно уявити, що до 1986 року там знаходилася затока Північного моря.

В провінції Гельдерланд знаходиться найстаріше місто Нідерландів Неймеген. Адміністративний центр цієї провінції Арнем і головний природний заповідник країни Велюве, де можна спостерігати за оленями, кататися на велосипедах і дивитися, як змінюються пейзажі різних природних зон. У цій провінції сміливо можна провести кілька днів: велика кількість парків і заказників не залишить вас байдужим.

До речі, в Арнемі також є зоопарк, на думку місцевих жителів – кращий в країні, де умови для тварин максимально наближені до справжніх.

У провінції Оверейсел розташувалися невеликі провінційні містечка Зволле, Двенте і, як я вже писала вище, село Гітхорн.

Південні провінції легко відрізнити – вони відокремлені від всієї країни річками: Рейном, Ваалом і Маасом. До південних провінціях відносяться: Північний Брабант, Лімбург, Зеландія.

Назва «Північний Брабант» володіє якоюсь романтичною привабливістю, хоча сама провінція дуже різноманітна. Тут і головний промисловий центр Ейндховен з найбільшим офісом компанії «Філіпс», і місцевий Діснейленд – Ефтелінг, і місто з великою історією Хертогенбош, де народився сам Босх.

Земля Лимбурга межує і з Німеччиною, і з Бельгією, тому має свою унікальність. Цікавий Лімбург, перш за все, своєю столицею Маастрихт, а це одне з найстаріших міст Нідерландів.

Тут же розташована і провінція Зеландія, в честь якої названа країна в Південній півкулі – Нова Зеландія.

2.1 Краєзнавча характеристика Королівства Нідерланди

Держава Нідерланди на північному заході Європи площею 42 тис. кв. км. На сході межує з Німеччиною, на півдні – з Бельгією. На півночі і заході омивається Північним морем. Нідерланди – рівнинна країна, більше 40% її поверхні лежить нижче рівня моря. Великі площі в прибережних областях зайняті штучно намитими ділянками землі, пересіченими безліччю дамб, річок та каналів.[47]

Близько 70% території країни – антропогенні ландшафти, природних територій дуже небагато і вони ретельно охороняються. Нідерланди діляться на 12 провінцій (остання провінція Флеволанд створена в 1986 р на осушених територіях), провінції – на міські і сільські громади.

Амстердам – столиця Нідерландів – найбільше місто країни, де проживає близько 700 тис. жителів. Амстердам - єдина в світі столиця, яка не є резиденцією уряду, місцем перебування служить Гаага. Незважаючи на це, Амстердам залишається діловим, фінансовим і культурним центром Нідерландів. Гаага – це резиденція уряду, парламенту і королівського двору. Населення Нідерландів за оцінкою в липні 2005 становило близько 16 299 000 чоловік. Згідно з переписом, проведеної в 2002, на той момент в Нідерландах проживало 16 150 511 чоловік. У списку країн за кількістю жителів Нідерланди займають 59 місце. При площі території в 41.526 км² Нідерланди мають щільність населення 395 чоловік на один квадратний кілометр (або 484 людини на один квадратний кілометр, якщо врахувати, що 18,4% території королівства займає вода). Таким чином, Нідерланди є 15-м за щільністю населення державою в світі і найбільш густонаселеною країною Європи.[47]

2.2 Економіко-географічні особливості країни

Нідерланди – високорозвинена капіталістична індустріальна країна, з товарним сільським господарством і широкими зовнішньоекономічними зв'язками. Нідерланди знаходяться в числі перших десяти країн капіталістичного світу за розмірами промислового виробництва (1,3% промислового виробництва капіталістичного світу) і зовнішньоторговельного обороту (4,6%); значна частка припадає на Нідерланди в морське торгівельне судноплавство.[47] Географічне положення Нідерландів на перетині найважливіших морських і континентальних європейських шляхів позначилося в певній мірі на економічному розвитку країни . Історично сформовані специфічні риси економіки – важливе значення торгівлі і судноплавства в житті Нідерландів.

Економіко-географічні райони:

1. Західний – індустріально-торговий район (провінції Північної і Південної Голландії, Утрехт, частково Гельдерланд; головні центри – Амстердам, Роттердам, Утрехт). У районі зосереджені значна частина галузей промисловості і 2/5 всіх зайнятих в промисловості країни. Велика роль належить торгівлі і судноплавству, велике значення має сфера послуг. Сільське господарство розраховане на постачання до великих міст; розвинене парникове городництво і квітникарство.

2. Північний Брабант – індустріальний район (центри – Тілбург і Ейндховен). Зосереджує значну частину електротехнічної, вовняної та взуттєвої промисловості; розвивається автомобілебудування.

3. Лімбург – індустріальний район (центр – Маастрихт). Хімічна промисловість (на базі вугілля, газу, нафти), виробництво будматеріалів і фарфоро-фаянсової продукції; розвивається автомобілебудування (легкове).

4. Твенте – індустріальний район (провінції Оверейсел, велика частина Гелдерланда; головні центри – Енсхеде і Арнем). Історично сформований район бавовняно-паперової промисловості (3/4 всього виробництва в Нідерландах.).

5. Північний – аграрно-індустріальний район. Складається з двох частин – північно-східного індустріального підрайону (провінція Гронінген; центри – Гронінген і Делфзейл), де складається новий комплекс – хімічної (на базі природного газу), металообробної та алюмінієвої промисловості, і аграрного підрайону (провінції Фрісландія і Дренте) з розвиненим молочним тваринництвом.

6. Південно-Західний (Зеландія) – аграрно-індустріальний район. Землеробський район з вогнищами промисловості в Фліссінгені і Тернезені (суднобудування, алюмінієва та хімічна, включаючи виробництво пластмас, промисловість).

2.3 Міста - центри туристичної індустрії Нідерландів

У багатьох популярних туристичних напрямках світу спостерігається швидке зростання туризму. Нідерланди також зазнали зростання туризму, очікуваний приріст майже 6 мільйонів міжнародних туристів за 10 років. Амстердам – головне місце в цьому величезному зростанні. Деякі мешканці переживають, що через кілька років їх населений пункт буде сповнений туристів. Швидке зростання туризму має величезний вплив на навколишнє середовище, економіку та суспільство та підкреслює необхідність сталого розвитку туризму.

Любителі історії знайдуть багато розваг у старовинному голландському містечку Зволле, яке було заселено близько 800 року і знаходиться на місці раннього бронзового віку та римських колоній. (Додаток А) Є кілька дивовижних споруд, що сягають майже 1440 року в Історичному центрі. Велика захисна стіна, яка колись складалася з 23 міцних веж, охоплює все місто - привабливий Сасенпорт – це один з основних оборонних споруд цієї фортеці. Любителі музеїв можуть провести кілька чудових годин у Музеї де Фондатіє та Музеї Бонамі, який привертає увагу всіх любителів комп'ютерів.[46]

Прекрасне голландське рибальське селище Волендам розташоване майже в 12 кілометрах на північ від Амстердаму. До селища можна дібратися менш ніж за годину на потязі. Дивовижний старий порт завантажений великою кількістю старих голландських кораблів. Основні розважальні заходи для туристів: перевдягання в місцевий одяг, майстер класи з вироблення клопів та фотосесії на фоні чудових краєвидів, які пропонує місто. Ви також можете прогулятися на човні на острів Маркен, щоб оцінити класичну архітектуру сільських будиночків. Сир і риба весь час у моді у Волендамі, і ви обов'язково повинні спробувати деякі регіональні страви.[46](Додаток Б)

Місто Венло розташоване на південному сході країни і колись було важливим діловим центром. Значна частина старовинного міста була спустошена під час Другої світової війни, але навіть зараз є деякі місця, якими можна подорожувати, включаючи Ратушу та будинок Ромерів, обидва датуються мінімум 1520. Любителі мистецтва можуть відвідати музей Ван Боммель ван Дам, який є Голландським музеєм сучасного мистецтва, в той час як в музеї природної історії Лімбурга є безліч навчальних інтерактивних експонатів для будь-якого віку. [46](Додаток В)

Місто Неймеген розташоване у провінції Гелдерланд недалеко від німецького кордону. Неймеген – ще одна історична та архітектурна коштовність Нідерландів, яка нещодавно відзначила свій двотисячолітній ювілей. Дістатись до компактного міського центру за 10 хвилин їдучи зі станції або здійснити самостійну пішохідну прогулянку, щоб знайти більшість ключових визначних пам'яток, включаючи Ваг на Ринковій площі церква Стівенскерк, Латинська школа, Ратуша та середньовічна каплиця Марієнбург. Дітям сподобається екскурсія до сусіднього парку розваг Тіволі. [46](Додаток Г)

Датується 9-м чи, можливо, кінцем 8-го століття, місто Міддельбург – одне з найдавніших міст Голландії і було засноване для захисту від нападів вікінгів. Місто сповнене дивовижної архітектури, яку ви зможете оглянути, коли ви відправляєтеся в пішу подорож навколо Spaniaardstraat та Singelstraat. Дуже красива готична ратуша поруч з центральним ринком, а інші архітектурні надбання можна побачити в регіоні Куйперспорта. Для різноманіття можна відвідати музей Зеувс та Башту абатства Лонг-Джон Сім'ї можуть розважатись у розважальному парку Міні Мунді та зоопарку Петтінг. [46](Додаток Е)

Розташоване на південній околиці Нідерландів, яскраве університетське місто Маастрихт ідеально поєднує середньовічну архітектуру з модною сучасною атмосферою. Любителі історії будуть насолоджуватися доглянутою історичною частиною старого міста з брукованими доріжками, готичним Сент Янскерком та романською базилікою святого Серватія.

На протилежній стороні спектру стилів сучасний художній музей Боннефантена – приз для всіх любителів мистецтва. Інші ключові визначні пам'ятки міста - фортеця Святого Петра та печери Святого Петра, каземати Маастрихта (мережа захисних підземних тунелів) та Бішхопсмолен, найстаріший робочий вітряний млин у Голландії.[46](Додаток Ж)

Весна і літо, очевидно, є найбільш підходящим часом для подорожі до міста Ліссе, яке знаходиться у знаменитому регіоні з вирощування та продажу квіткових цибулин західної Голландії, де в ці сезони пропонується виставка тюльпанів у будь-якому кольорі. Ви можете відвідати величезні поля квітів на велосипеді, а потім подивитися Сади Кекенхоф, один із найбільших квіткових садів у світі, який відкритий навесні та на початку літа, коли цвітуть тюльпани.[46](Додаток К)

Захоплююче місто Лейден розташоване на південь від Амстердаму в центрі знаменитого району вирощування тюльпанів Голландії, який щороку в квітні зачаровує тисячі відвідувачів, коли розквітають десятки тюльпанів. Це одна з найкращих туристичних пам'яток Нідерландів. Лейден має багато мість, які ви зможете відвідати під час поїздки, включаючи деякі історичні церкви, ратушу та один з залишків місцевих вітряків, у яких сьогодні проводяться екскурсії. Значна частина центру міста, розташована навколо гавані Блаупортс.[46](Додаток К)

Голландське місто Ейндховен –це жваве та захоплююче місце обов'язкове до відвідування, яке може похвалитися часткою оновлення, індивідуальності, технологій та дизайну. Ви можете провести цілі години, відвідуючи безліч міських музеїв на всі смаки, наприклад Van Abbemuseum(сучасне мистецтво), захоплюючий музей Philips (наука і медичні інновації), музей футболу Брабанта або Парк Спадщини, де ви можете досліджувати регіональні фермерські будинки в натуральну величину і обителі з середньовіччя і за його межами.

Якщо ви захоплюєтеся дизайном, ви можете зробити двогодинну прогулянку по місту в дизайнерській тематиці, а також досліджувати ключові пам'ятки міста на велосипеді або в супроводі гіда. Тут є безліч кумедних і пізнавальних заходів для туристів, які приїжджають з дітьми.[46](Додаток М)

Історичне маленьке місто Едам розташоване всього в 30 хвилинах їзди від Амстердама і був заснований в 12 столітті. Ви можете зробити крок назад у часі, під час прогулянки по красивих вулицях, уздовж яких вишикувалися справжні будівлі 17-го століття. Головний попит міста полягає в тому, що він є виробником сиру Едам, який століттями розвозився по всьому світу. До 1922 року селяни з усіх кінців Нідерландів переїжджали в Едам, щоб продати свої сири, і тепер сирний ринок знову став приймати відвідувачів щосереді протягом літніх місяців. Інші обов'язкові для відвідування пам'ятки включають Музей Едама (розташований у прекрасному будинку, побудованому в 1540-х роках), Де-Каасвааг (місце зважування сиру) і Собор Гроте-Керк 15 століття.[46](Додаток Н)

Розташований у провінції Північний Брабант, Бреда—це чарівне середньовічне місто, яке обов'язково варто відвідати туристам, які цікавляться історією та архітектурою. Колись місто завжди займало важливе стратегічне положення, і деякі з ключових визначних пам'яток, які ви можете знайти в надзвичайно доглянутому історичному центрі, включають замок Бреда, готичний Гроте-Керк (датований 1290 роком і хвалиться чарівною 97-метровою вежею), Бегейнхоф і іспанську діру. Портовий квартал хвалиться рядом старовинних казначейств і Гастеспорта, одного з трьох середньовічних воріт Бреди. У місті також є кілька дивовижних музеїв, у тому числі Музей Бегейнхоф і Музей Бреда, розташований в м'ясному залі 17-го століття. Щоб подихати свіжим повітрям, ви можете відправитися на пішу або велосипедну прогулянку в Мастбос, красивий ліс, прилеглий до замку Бувінь.[46](Додаток Р)

2.3.1 Амстердам

Амстердам – столиця Нідерландів, розташована на заході країни в гирлі річки Амстел. Культурний центр світового рівня, у ньому знаходяться безліч культурних та історичних пам'яток, один з найпопулярніших туристичних центрів Європи; система оборонних споруд міста занесена в список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО.

Амстердам – місто, яке може похвалитися величезною кількістю пам'яток, що робить його ідеальним місцем для молоді, сімей з дітьми та літніх мандрівників. Особливу атмосферу голландської столиці неможливо знайти в будь-якому іншому місці світу. Амстердам сповнений захоплюючих місць, і є багато причин відвідати його.

Історичний центр міста практично без змін зберіг свій неповторний вигляд. Це невелике місто, його вузькі вулиці не пристосовані для сучасних туристичних автобусів. Саме тому по місту подорожують пішки, зазирають туди, куди не в змозі проникнути автобусні екскурсії.

Амстердам – культурний центр світового рівня. Тут працюють музеї світового значення, провідні національні установи виконавських мистецтв (театр, опера, класична музика), численні заклади сучасної маскультури і дозвілля - кінотеатри, нічні клуби тощо.

Основне місце для захоплення мистецтвом в Амстердамі – площа Museumplein. Тут розташовано кілька великих столичних музеїв.

Національний музей Амстердама містить багату колекцію скульптур, картин, артефактів, одягу, картин та інших експонатів. Тут ви знайдете твори Рембрандта і Руасдейла, а також багато творів мистецтва з Азії.

Музей Ван Гога, зрештою, найкраще місце для пошуку більшості картин та малюнків майстра. Це найкраще місце, щоб дізнатися як про його твори, так і про особисте життя. Можна також знайти твори Гоген, Моне та Пікассо.

Міський музей, створений наприкінці XIX століття, повільно зростає, стаючи одним із найбільших родовищ творів сучасного мистецтва.

Сьогодні ви можете відвідати його, щоб помилуватися кращими творами Ренуара, Шагала, Кандинського, Малевича, Поллока та Уорхола.

Площа Дам є історичним центром міста, яка щодня наповнюється туристами та місцевими жителями. Тут ви знайдете Королівський палац, музей мадам Тюсо та найкращий торговий центр Амстердама.

Площа Дам - це місце, де щодня відбуваються всі типи заходів: розпродажі, ілюзійні шоу, концерти вуличного художника та багато іншого. Тож це точно те місце куди варто поїхати, якщо хочеш насолодитися справжньою атмосферою міста.

Площа Дам – самий центр і основа Амстердама, незважаючи на те, що є можливо більш симпатичні пам'ятки в місті. Як історичне місце, варто обов'язково виділити час, щоб оцінити всю красу площі. Дам бачив багато історичних драм, що розгортаються за всі роки .Вона була приймальня для Наполеона і його військ під час захоплення міста 1808 року. Значна історія площі добре задокументована в Амстердамському Історичному Музеї. Королівський Палац ,який домінує над Дамом, спочатку використовувався в якості ратуші. Його класичний фасад і скульптури були призначені, щоб прославити місто Амстердам і його уряд. На відміну від його бурхливої історії, Дам – тепер мирне місце і є батьківщиною сотень голубів і туристів, які сотнями товпляться тут в перервах між оглядом визначних пам'яток. (Додаток О)

Стара Церква – Ауде Керк спокійно підноситься над Кварталом червоних ліхтарів. Її будівлі в стилі Готичного Ренесансу, особливо восьмикутна дзвіниця, використовувалися моряками, щоб прокладати шлях. Побудована в 1306 році, церква Ауде Керк вважається найстарішою будівлею міста. Її назва перекладається просто як «стара церква», тоді як сама структура має величезне значення для національної спадщини Голландії. Дах церкви зроблений з естонського дерева, що створює дивовижну акустику для концертів з органами.

Підлога зроблена з надгробків –в нагадування того, що церква розташована на колишньому кладовищі.(Додаток О)

Вааг – це будівля з 15 століття, яка раніше служила воротами та частиною міської стіни. Пізніше це було місце для ратуші, музею та пожежної частини. Сьогодні перший поверх Ваага служить рестораном, який заслуговує на відвідування лише тому, що це найстаріша нерелігійна структура міста.(Додаток О)

Артіс –найстаріший зоопарк Нідерландів, створений у 1838 році. Сьогодні це дім для понад 700 видів тварин. Крім того, тут також є акваріум, планетарій, зоологічний музей, ботанічний сад та дитяча ферма. Це робить Артіс популярним місцем для сімейних прогулянок як для місцевих жителів, так і для туристів.(Додаток О)

Число каналів зробило Амстердам відомим, як “Венеція Півночі” . Відвідини міста не можуть бути завершено без круїзу на човні. Тур по каналах може бути захоплюючим як вдень, так і вночі, коли будівлі і мости освітлені тьмяним світлом. Чотири основних канали центру міста – Prinsengracht, Herengracht, Keizersgracht і Singel. Є також численні менші канали в інших районах. (Додаток О)

Амстердам – основний туристичний напрямок у Нідерландах. Половина всіх туристів, що приїжджають до країни, їдуть саме сюди. Амстердам – культурний центр світового рівня. Тут працюють музеї світового значення, провідні національні установи виконавських мистецтв (театр, опера, класична музика), численні заклади сучасної культури і дозвілля – кінотеатри, нічні клуби тощо.

Амстердам – це найбільше місто країни, де проживає близько 700 тис. жителів. Його також називають то Новим Вавилоном, то Північною Венецією, то звинувачують у всіх смертних гріхах, то називають найромантичнішим містом світу, але все це говорить тільки про одне: Амстердам – найбільш волелюбне місто, в якому лібералізм відчувається всюди.

Це місто, де немає місця обмеженням, де безглузді чіткі визначення, де люди не бояться бути самими собою, а індивідуалізм зведений в ранг національної релігії. Гостинність і шанобливе ставлення до чужої думки характерні для цього міста, відомого століттями як місце зустрічей і співіснування різних культур. Самезацією свободою приїжджають сюдинатовпитуристів.

Упорівнянні з іншими містами Європи історичний центр Амстердама займає найбільший простір. Його становлення відноситься переважно до 17-го століття, Золотого Століття в історії Голландії, саме тут відбувалися основні події. У той час навколо старого міського центру було проведено цілий ряд концентричних напівкруглих каналів, які визначають обличчя міста до цього дня.

Внутрішнє місто розділене мережею каналів приблизно на 90 "островів", а Муніципалітет містить близько 1300 мостів і віадуків. Амстердам – це економічний центр Нідерландів у якому традиції зберігаються поряд з інноваціями. Хоча в місті є сучасна система метро, близько однієї п'ятої населення все ще покладається на, освячений століттями, велосипед в якості засобу пересування. Місто все ще славиться своїми незліченними китайськими та індонезійськими ресторанами та сотнями плаваючих будинків, які вишикувалися вздовж його каналів. З середини 1960-х років Амстердам також відомий своєю поблажливою атмосферою, і він приваблює багатьох людей, які шукають альтернативний спосіб життя. Уздовж каналів розташувалося багато прекрасних будинків і особняків, більшість з них - житлові будинки, інші відведені під громадські будівлі та офіси. Деякі вузькі цегельні будинки поступово затоплюються.

Амстердам дуже швидко зачаровує своїх відвідувачів. Ночами більш ніж 1200 мостів столиці світять крихітними вогниками, що надає їм казковий вид. А в туманний ранок можна спостерігати, як місто повільно проступає крізь ранковий серпанок, відкриваючи свої скарби.

Старі зігнуті будівлі, бруківка, саджені деревами канали і прекрасні парки теж вносять свій внесок в особливу атмосферу міста.

2.3.2 Дельфт і Гаага, Роттердам, Утрехт

Незалежно від того, молодий ти чи старий – цьому місту є що запропонувати відвідувачам будь-якого віку. Пам'ятки варіюються від туру по каналу, різноманітних ринків до ознайомлення з дивовижним світом технологій, який наближається до відвідувачів у Науковому центрі Технічного університету . Дельфт – відмінне місце для подорожей.

Дельфт – старовинне гарнізонне місто Нідерландів, розташоване між містами Роттердам і Гаага. Дельфт– це університетське місто, де знаходиться прославлений технічний університет, заснований у 1842 р. королем Вільямом II, тому тут багато молоді та досить приємна атмосфера. Єдиний недолік: більшість студентів – юнаки, тому відчувається брак дівчат.

Розташований на заході Нідерландів, Дельфт–це невелике фотогенічне місто, історичний центр якого оточений каналами, що робить його улюбленим місцем для любителів історії та фотографії. Місто славиться своїм біло-блакитним дельфтським посудом і місцем народження голландського художника Йоганна Вермеєра, який похований в Уде Керк. Ви можете легко відвідати компактний історичний центр міста пішки, щоб дослідити Уде Керк(13 століття), жваву міську площу і Неуве Керк (в перекладі «Нова Церква», яка не така вже й нова – вона була заснована в 1496 році!). Тут є кілька дивовижних музеїв, які можна відвідати, в тому числі науковий центр Дельфта, Історичний музей тютюну Дельфта, музей Вермеєра і Музей Пола Тетара Ван Ельвена, де експонується посуд.

Дельфт знаменитий на весь світ своїми керамічними виробами біло-блакитного кольору. Вони пропонуються туристам у кожному магазині ,як традиційні сувеніри. Відвідавши порцеляновий завод, ви зможете побачити, як вони виготовляються і розписуються вручну вмілими майстрами.

Доосновнихвизначнихпам'ятокміставідноситьсяцентральнаринковаплоща,

деєРатушаіНоваЦерква, зїї,другоїзависотоювусійГолландії, 109-метровоївежівідкриваєтьсядивовижнапанорамаміста.

Далі розташовані королівський двір Принценхоф, в наші дні став музеєм, а минулому - місце, в якому мешкав й був убитий Вільгельм Оранський, Стара Церква та Королівський Збройовий Музей. У «Новій Церкві» почивають останки королівської сім'ї.

Місто Гаага називають другою столицею Нідерландів. Тут є резиденція королівської сім'ї, засідає парламент і уряд. Гаага унікально з'єднує у собі історію та сьогодення країни. Поруч із аристократичними особняками, багатьом із яких по декілька століть, споруджено суперсучасні будинку міністерств і банків. Яскраві архітектурні контрасти надають місту особливий характер. У центрі Гааги домінує середньовічний замок Бененхоф, де нині працює уряд.

Вхід у замок вільний, тут можна зустрітися у внутрішньому дворіку з прем'єром Нідерландів чи з членами кабінету міністрів. Крім Бененхофа туристи побачать величний Палац Націй, Королівський Палац, дипломатичний квартал, де розташовані численні посольства і рівень представництва відділу міжнародних організацій, зокрема Суд ООН.

Парк мініатюр Мадуродам іноді називають найбільш розрекламованим дитячим атракціоном Гааги. Тут дуже цікаво і пізнавально і дорослим, і дітям. Тут у масштабі приблизно 1:25 відтворені найбільш знакові будинки і споруди, найхарактерніші елементи Нідерландів. Якщо немає можливості об'їхати всю країну - зробіть фото у парку мініатюр, вони вийдуть чудовими.

Роттердам, що у провінції Південна Голландія, є другим за величиною містом Нідерландів і його промисловим центром. Порт Роттердама, обслуговує щороку найбільше морських суден, ніж будь-які інші, вважається найбільшим портом у світі .

Назва міста походить від річки Ротте, що впадає в могутню річку Маас. Народження міста датується 10-им століттям, коли, попри постійну загрозу з моря, невеличка група роттердамців оселилася на берегах річки Ротте.

Упродовж багатьох століть Роттердам перетворювався з маленького поселення на великий міжнародний центр торгівлі, транспортування і промисловості.

Сьогодні Роттердам – це найбільше сучасний місто Нідерландів, яке відрізняється від інших міст країни. Тут замість притаганих Голландії вузьких вулиць та звивистих каналів розташовуються просторі, шикарні торгові пасажі, сучасні будівлі і дуже зайнята гавань океану.

Роттердам приваблює своєю знаменитою архітектурою у стилі авангарду. У місті є безліч музеїв, серед яких найвідоміший - художній музей Бойман-ван-Бенінген, з колекцією картин, що включає роботи Рембрандта, Рубенса.

Роттердам, найбільший порт Європи й друге за розмірами місто країни, лежить на одному з північних рукавів розлогої дельти Рейна – р. Лек.

Старе місто було майже повністю зруйноване під час Другої світової війни, тому старовинні пам'ятки майже не збереглися, зате відбудований сучасний Роттердам вражає гостей сміливими архітектурними рішеннями та діловою активністю. Тут розташований перший "хмарочос" у Європі - Хет Вітте Хейс (45 м, 1898 р.). У центрі міста, біля Морського музею принца Хендріка, височить бронзовий монумент "Крик" ("Спустошене місто") на пошану знищеного фашистами старого міста. Неподалік розташовані Історичний музей, будівля Кунстхал і будівля у вигляді башти з маяком - ушавлений Музей Боймана ван Бенінгена з найкращою в Голландії колекцією фламандських майстрів XV-XVI ст.

Розташований у центральній частині Нідерландів, середньовічне місто Утрехт в даний час є жвавим і галасливим університетським містом, який може багато чого запропонувати туристам.

Місто наповнене каналами та доками, а також безліччю середньовічних будівель, які ви можете легко досліджувати пішки в переповненому Старому місті; гостям пропонуються безкоштовні прогулянки пішки.

У місті є безліч дивовижних музеїв, починаючи з залізничного музею, Музею Спелклок (Музичні інструменти) та Центрального музею регіональної історії, мистецтва та моди.

Любителі садів можуть відвідати Ботанічний сад Утрехтського університету, Форт Хофдаjk, Уде Хортус і Середньовічний форт і сади де Хаара.

Утрехт – старовинне університетське місто в центрі країни. Характерна риса міста – двоярусні канали, зв'язані численними містками із прилеглими будинками, які за середньовіччя служили складами. Зараз тераси першого ярусу перетворені на численні кав'ярні та ресторанчики, а самі канали служать здебільшого для розважальних прогулянок та відпочинку. Влітку Утрехт – місто фестивалів, тут проводяться джазові події, музиканти грають на кожному розі. У вересні ж влаштовується знаменитий кіно-фестиваль. "Візитна картка" Утрехта – найдавніший у країні готичний собор з найвищим у Нідерландах шпилем – Домкерк ,а також одна з найбільших у країні колекцій середньовічного мистецтва в Музеї християнства.

У місті кожену середу, п'ятницю і суботу відкривається величезний ринок під відкритим небом на площі Верденбург. По суботах можна також відвідати квітковий ярмарок Янскергоф та квітковий ринок на Одерахт .

Більшість магазинів знаходяться в центрі міста, навколо площ Одерахт, Вреденбург і Нойде. Так само є великий торговий центр на сході, в районі Вільгельмін .

РОЗДІЛ 3 : ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НІДЕРЛАНДІВ

Землі минулого графства Голландії були заселені ще в неоліті. Датувати появу перших поселень можна з періоду майже 7000 років тому. Германські та

кельтські племена почали займати територію у другій половині першого тисячоліття до н.е.

Досвід Другої світової війни змінив погляди королівства, в результаті чого, країна стала членом різних військових, економічних та політичних груп капіталістичних країн. Раніше країна притримувалася політики нейтралітету.

Наразі Королівство Нідерланди входить в Організацію Об'єднаних Націй, Європейський Союз та військовий блок НАТО [47]. Зростання міст світу в пізньому середньовіччі, розвиток суспільного життя, ремесла та громад призвели до появи великої кількості громадських будівель, таких як церква, ратуша, ринок, тощо. Їм був притаманний готичний стиль. Згодом пізня готична голландська архітектура перетворилася на бароко, ускладнивши його декоративний малюнок. Міста Королівства є шедеврами середньовічної архітектури, де знаходяться старі торгові будинки, величні собори, міські зали та сучасні будівлі.

3.1 Історико-культурні ресурси країни

Голландія! Звучить старомодно і разом з тим хвилююче. Чи не краще сказати просто і переконливо: «Нідерланди». Втім, чи колорит цієї невеликої країни, з надзвичайно багатою історією і культурою, можна було б передати однією або двома фарбами. Ні! Протягом століть ця країна служить предметом копіткого дослідження з боку діячів науки; живописці, поети та інші служителі мистецтва цілими тисячами безустанно черпають в ній своє натхнення; муза Голландії щедро обдаровує своїми красотами багато «культурних яструбів»: туристів, географів-дилетантів і просто любителів культурного відпочинку.

Нідерланди дали світу відомі прізвища живописців і філософів, спортсменів і математиків. Культура Нідерландів багата спадщиною, яка доступна для захоплення всьому світу.

Кожен школяр знає з курсу математики про систему Декарта, але ніхто не робив акцент, що цей француз – фізик і математик – робив наукові відкриття в

Нідерландах. Живопис Ван Гога і Рембрандта оцінюється в мільйонах євро і зберігається в музейних галереях Амстердама. Філософські роботи Спінози є предметом вивчення в університетах, а оригінали його робіт зберігаються в центральній бібліотеці Амстердама. Можна сказати, що культура цієї країни належить всьому світу.

Нідерланди багаті і відомі не тільки творами мистецтва Середньовіччя, а й сучасним. Мистецтво Нідерландів сьогодні включає Музеї сучасного мистецтва в Амстердамі і Гаазі, набережну футуристичних скульптур під відкритим небом в Роттердамі, Амстердамський балет, що вважається по праву кращим в Європі, Амстердамський і Гаазький симфонічні королівські оркестри теж частина музичного мистецтва Нідерландів

Колоритні пам'ятки є не тільки в Амстердамі і великих містах, де головні скарби країни зібрані в музеях, а й на території по-європейськи затишних сіл, що залучають самотійних мандрівників своїми пейзажами і архітектурою.

У Голландії багато середньовічних замків і площ, розкішних соборів і кварталів старовинної забудови, по яких проходять найбільш мальовничі міські маршрути. Подорожуючи по країні, ви не раз зустрінете класичні вітряні млини, зелені поля і села. Головні природні краси Нідерландів—це відомі всьому світу тюльпанові поля Національного парку Кекенхоф (він же Королівський парк квітів), де висаджено близько 4,5 мільйонів тюльпанів.

Справжня краса Роттердама і один з його пізнаваних символів —«Лебединий міст» , особливо красивий ввечері.

Ще один Королівський палац, Нордейнде, знаходиться в Гаазі, третьому за величиною місті Нідерландів. Однак саме тут, а не в столиці, розташовується резиденція нідерландського уряду і парламенту – в архітектурному комплексі Бінненхоф.

Любителям історії до душі припадуть місто-фортеця Нарден поблизу Амстердама, а також місто Харлем, в XI–XIII століттях виконував роль

резиденції Пфальцграфів Голландії. У пошуках середньовічної архітектури, особливо – відмінно збережених старовинних кам'яних церков, варто відвідати місто Делфт, розташований в півгодини їзди від Гааги.

Приблизно в 45 км від Амстердама знаходиться Історичне місто Гауда. В першу чергу це місце кулінарного паломництва, його головна визначна пам'ятка-сирний ринок (і сирна вагова палата XVII століття), де можна придбати справжній сир Гауда.

Ермітаж на Амстелі–філія Державного музею Ермітаж в Нідерландах. З невеликої виставки, організованої в 2004 році, він за кілька років перетворився на повноцінний музей, що зайняв в 2009 році цілу будівлю на березі річки Амстел. Крім постійно діючої експозиції двічі на рік сюди привозять шедеври живопису та інші предмети мистецтва з Росії, створюючи тематичні виставки. Амстелхоф–будівля, яку займає Ермітаж – є історичною пам'яткою Амстердама.

Музей Віллет–Голтгейзен в Амстердамі має дуже цікаву історію. У 1895 році пані Віллет–Голтгейзен заповіла свій чудовий особняк місту Амстердаму, поставивши умову, що його збережуть в тому вигляді, в якому він був за життя господарів, і він буде працювати як музей. Її бажання було виконано, і у всіх бажаючих з'явилася можливість потрапити в святая святих. Справа в тому, що це далеко не звичайний будинок. Він безцінний і унікальний. Побудований в кінці XVII століття він відразу ж перетворився на якусь подобу художнього музею.

У 1855 році будинок придбали батьки Луїзи Голтгейзен, а після смерті свого батька дівчина успадкував весь особняк і його вміст. У 1861 вона поєднувалася шлюбом з Авраамом Віллетом – відомим цінителем мистецтва і завзятим колекціонером.

Будинок піддали реконструкції, і він заблищав елегантному стилі Людовика XVI, ставши відмінним обрамленням для зібраних в ньому скарбів. Збирати антикваріат і дорогі полотна Авраам Віллет почав задовго до свого шлюбу зі

спадкоємицею величезного стану. Але переїхавши в Херенграхт, він повністю віддав себе світу прекрасного.

Маастрихт з давніх часів вважається містом майстрів. Ремісники прославили його на всю Європу. Сотні років пройшли з тих пір, як місцеві умільці вирізали з дуба меблі, яка може конкурувати з кращими сучасними зразками. Гобелени, виткані в Маастрихті, прикрашали королівські покої, місцевих дворян можна було відразу відрізнити по зброї зі слонової кістки, багато прикрашеному різьбленням. Великосвітські дами шикувалися в чергу до майстрів срібних справ.

Все, що колись радувало око жителів XVI-XVII століть, тепер дивує відвідувачів музею Врейтхоф. Крім артефактів це колекція середньовічної скульптури і твори мистецтва, привезені зі східних країн. Особливо цікавий зал порцеляни, в ньому розташували вироби місцевої виробничої марки "De Sphinx", посуд, предмети побуту, декоративні фігурки і ляльки за своєю витонченістю перевершують британську кераміку. Цінна не тільки експозиція музею, сама будівля-пам'ятка історії.

Це одне з найстаріших будівель Маастрихта, розташоване на головній площі міста, в XV столітті в ньому розташовувався уряд іспанського короля. У той час воно було досить похмурим. Вікон практично не було, глухі стіни розділяли лише арочні ворота. У XVI столітті будівлю перебудували і розширили. На першому поверсі з'явилися Готичні вікна. Прикрашені вони все дуже цікаво.

Два віконних прорізи символізують "Геркулесові стовпи" - ворота в Атлантику, цей символ присутній на гербі Іспанії. Красується тут і девіз Карла П'ятого»Plus Ultra".

Третє вікно прикрашає двоголовий орел, як символ влади династії Габсбургів. У 1520 році імператор повинен був відвідати Маастрихт і до його приїзду, будівля була прикрашена подібним чином.

Під час перебудови будівлі з'явилася в ньому і аркада в стилі ренесанс. У підсумку внутрішній двір став нагадувати палац князя-єпископа в Льежі. Арочні колони прикрашені скульптурними медальйонами, які зображують іспанську королівську сім'ю: це сам Карл П'ятий, його дружина Ізабелла португальська і Філіп другий, їх син.

Спочатку все було зроблено з дерева, і тільки коли в місті почали палахкотіти пожежі, всі конструкції виконали з каменю. Саме в цій будівлі, в якій зараз розташовується музей Врейтхоф, герцог Парма, губернатор Нідерландів підписав декларацію, яка оголосила Вільгельма Оранського мовчазного «поза законом» і поклала початок відкритому протистоянню.

Інтер'єри будівлі змінювали кілька разів і в більш пізній час. У XVIII столітті на першій поверх ще додали вікон. У 1766 році паризький редактор Жан Дюфур купив будівлю і розмістив у ньому друкарню. У Маастрихті він друкував книги, які були заборонені у Франції і потім контрабандою ввозив їх до Парижа. У 1913 році будівля знову було виставлено на продаж.

Частину приміщень знесли, частину викупив місцевий банк. Більша ж частина була відновлена. І в 1973 році у відреставрованих залах розмістився краєзнавчий музей. У дворі збудували павільйон, в якому можна побачити різьблені і розписані художниками панелі, якими був прикрашений один з особняків місцевого аристократа.

З 14 травня 1940 по 5 травня 1945 Нідерланди були окуповані фашистською Німеччиною. Наслідки окупації торкнулися практично кожного жителя Голландії, і перед кожним стояв важкий вибір і моральна дилема – як себе вести. Вся історія трагічної і героїчної боротьби відображена в музеї, присвяченому голландським патріотам – руху опір. Постійні експозиції переносять відвідувачів назад, в 40-і роки ХХ століття, в період окупації.

Стіни, декоровані під вулиці і безліч фотографій, допомагають передати неповторну атмосферу воєнних років. Справжні предмети, документи, кіно і звукові фрагменти розповідають історію людей, які пережили цей страшний

період. Виставки відображають всі форми опору-страйки, підробку документів, підпільну діяльність, шпигунство, збройні конфлікти, друкарні приховані під землею. Все це робить музей нідерландського опору однією з найважливіших меморіальних пам'яток Голландії, що нагадують про жахи фашизму і важку боротьбу з ним

Документи з особистих архівів і фотографії доповнені відео зображеннями і звуковими фрагментами. Постійна експозиція охоплює період з 30-х по 50-ті роки минулого століття. Відвідувач, крокуючи по виставці, бачить загальну картину досить ледачого голландського суспільства в тридцять роки, який зазнав шок від несподіваного вторгнення Німеччини. Чітко показано як опір поступово посилюється в роки окупації, як прогресує війна. Щоб викликати потужну атмосферну картину того часу події "розповідаються", головним чином, на основі особистих прикладів.

Амстердамські кільцеві канали є одним зі світових чудес водних комунікацій. Щороку близько трьох мільйонів туристів в Амстердамі відправляються прогулянки на річкових трамвайчиках, щоб з води побачити знамениті кільцеві канали міста. Тепер, перш ніж відправитися на прогулянку по каналах, можна відвідати Музей каналів, відкритий в квітні 2011 року. Він розташований в екстравагантному особняку сімнадцятого століття з видом на канал Херенграхт.

Протягом століть цей прекрасний будинок переходив з рук в руки до багатих голландських банкірів і бізнесменів, перш ніж його придбали в 2009 році і перетворили в справжній музей. Постійна експозиція розкриває всю історію створення каналів Амстердама, які відіграли значну роль у розвитку міста.

У музеї зібрані документи за 400 річний період, починаючи з тих часів, коли Амстердам був процвітаючим торговим містом повним багатих купців. Кільце є яскравим прикладом планування каналів високого рівня організації.

Амстердам був побудований на болотистій землі і канали спочатку служили в якості дренажних систем. Зіграли вони свою роль і в забезпеченні безпеки. Всякий раз, коли місто розширилося, Новий канал будувався, щоб захистити жителів від нападів. Пізніше вони стали використовуватися в комерційних цілях для перевезення вантажів. Гостям рекомендують відвідати мультимедійні, інтерактивні виставки та здійснити подорож через 400 років історії за 40 хвилин. Аудіо-тур доступний на 8 різних мовах.

Прогулюючись по особняку, відвідувачі можуть помилуватися на красивий інтер'єр цього чудового будинку, декор якого зберігся з XVII століття: колони, картини і оригінальний мозаїчна підлога. У музеї є велика модель структури каналів Амстердама, яка дає можливість оцінити ці водні артерії з висоти пташиного польоту. Мультимедійні експозиції розкажуть не тільки про будівництво каналів, а й розкриють соціальну складову міста, його традиції, його дух. Канали були свідками безпрецедентного економічного, політичного та культурного розквіту Амстердама за часів Золотого століття.

На північному заході Арнема, поблизу селища Оттерло, є справжній "оазис" мистецтва-музей Креллер-Мюллер. В основі колекції лежить велике зібрання робіт Вінсента Ван Гога (87 картин), це друга за розміром колекція живопису великого майстра після Амстердамського музею.

Засновниця цієї приватної галереї Елен Креллер-Мюллер була в числі тих небагатьох, хто відразу по достоїнству оцінив талант художника, і тому вона вклала чималі кошти в покупку його робіт. Крім Ван Гога в музеї зібрані твори Джорджа Сера, Пабло Пікассо, Фернана Леже, Піта Мондріана і багатьох інших художників. За допомогою свого радника Елен Креллер-Мюллер придбала майже 11 500 предметів мистецтва. Покупки оплачував зі столиці, її чоловік Антуан, директор компанії "Müller & Ko Krölller".

Елен завжди мріяла про «будинок-музей» і в 1938 році її мрія стала реальністю. Двері свого замиського будинку вона відкрила для широкої громадськості. Не тільки картинами, а й єдиним у своєму роді садом

скульптурами славиться цей музей. Виставка під відкритим небом загальною площею 300 000 м² відображає концепцію засновниці – природа, архітектура і мистецтво нероздільні.

Музей і сад скульптур знаходяться на території Національного парку Де-Хоге-Велюве, тому відвідувачі, прогулюючись, не тільки милуються роботами Родена, Мура, Дюбюффе, фонтану, Вотруба, а й можуть влаштувати пікнік або взяти напрокат, особливий білий велосипед. Засоби пересування знаходяться або біля входу в Національний парк, або біля входу в сам музей. У виставковій галереї влаштовують групові тури по парку і музею голландською, англійською, німецькою, французькою та іспанською мовами.

Така прогулянка триватиме близько години і дає можливість дізнатися багато нової інформації. Тим, хто вважає за краще знайомитися з творами мистецтва на самоті пропонують аудіогід не тільки з інформацією про колекцію, розповіддю про художників і їх роботах, але сюди, ж включена спеціальна добірка анекдотів, цікавих історій і цитат. Дуже цікавий досвід впровадили співробітники музею в 2011 році. Це інтерактивна виставка, побудована на особистих емоціях кожного відвідувача. Свої враження можна залишати через сайт або при огляді експозиції музею.

У будинку на набережній Принсенграхт в Амстердамі, в секретному притулку 13-річна єврейська дівчинка зі своєю сім'єю ховалися від нацистів. Два роки в тісному приміщенні, обладнаному на швидку руку, вісім добровільних в'язнів жили в цілковитій ізоляції від зовнішнього світу, сподіваючись пережити жахи фашизму і уникнути загибелі.

У 1944 році в гестапо хтось написав донос, будинок обшукали і всіх, хто переховувався в притулок, відправили в концтабори. Вижив тільки Отто Франк, глава сім'ї.

Сама дівчинка померла незадовго до перемоги від виснаження і хвороб в Берген-Бельзені, а в 1947 році був опублікований її щоденник, який вона вела, ховаючись в таємному притулок.

Так Анна Франк стала відома всьому світу. Будинок, в якому зараз музей, був побудований в середині XVII століття. У 1940 році, в будівлі розташовувалася фірма, в якій працював батько Анни. Обстановка в Амстердамі під час війни була гнітюча, євреїв знищували. У липні 1942 року ті, хто працював в офісі, влаштували секретну квартиру на складі, вхід замаскували книжковою шафою, яка відкривалася як двері.

Зібрали все необхідне для життя. Отто Франк розумів, що добровільне ув'язнення може затягнутися на роки, тому зробив великий запас книг і підручників для своїх дочок. 6 липня двері за мешканцями таємного житла зачинилися. Обстановка в притулку була важкою. 8 осіб, вимушених цілодобово, перебувати разом важке випробування для психіки, постійно спалахували сварки.

Анна стала писати щоденник, в якому писала про будні затворників, і всі новини які іноді до них доходили. Зараз будинок і притулок відновлені до найдрібніших деталей. У музеї зберігається оригінал щоденника. У 2012 році музей придбав дуже важливу колекцію листів, це листування Отто Франка і американського актора Джозефа Шилдкраута, який повинен був зіграти роль батька Анни в знаменитій театральній постановці.

У колекції сімейні фотографії Франк, подробиці життя в притулок. Всі відвідувачі музею можуть пройти за секретну шафу, побачити крихітну кухню, ліжко Анни біля сходів і сумну сіру стіну, яку дівчинка намагалася оживити, як могла. За допомогою зубної пасти Анна перетворила її в гігантську картину. На старі шпалери наклеєні фотографії зірок, актрис, членів королівської сім'ї, аристократів.

У 1950 році будівлю на набережній повинні були знести разом з усім кварталом. Отто Франк розпочав компанію з порятунку. Був створений фонд, гроші надходили з усього світу. У підсумку притулок врятували, відреставрували, відтворили обстановку і в 1960 році відкрили музей. Зараз з

пересувними експозиціями їздять по всьому світу. Старі шпалери з наклеєними Анною фотографіями зберігають як зіницю ока.

Музей Рембрандта на Йоденбреестрит в Амстердамі – для живописця це був будинок його мрії, він прожив у ньому 18 років, а потім кредитори розпродали його майно з молотка, а художника позбавили даху.

Рембрандт купив будинок в 1639 році, тому що двоповерховий особняк в стилі ренесанс, побудований в 1601 році, нагадував йому рідний будинок в Лейдені. У той час це була міська околиця, єврейський квартал. Живописець любив спостерігати за снують під вікном місцевими жителями: шарманщиками, торговцями, вуличними музикантами, жебраками. Багато з них відображені на його полотнах. На першому поверсі жив художник з сім'єю, на другому була розміщена його майстерня.

Идилія тривала недовго. У 1652 році фінансове становище Рембрандта стало критичним і навіть, незважаючи на те, що він був уже відомим художником, автором «Нічного Дозору», він не зміг виплатити борги за будинок. У 1658 його визнали банкрутом, домашні речі і безцінні колекції картин і гравюр розпродали. Залишок життя сім'я тулилася в невеликому будинку на Розенгрехт. Будинок Рембрандта продали з аукціону, перебудували і до кінця XIX століття в ньому проживали кілька голландських сімей.

Поступово він занепав, і над обителлю великого живописця нависла загроза закриття. Все змінилося в 1906 році. В Амстердамі готувалися до великої виставки художника. Влада міста викупила будинок і передала його фонду Рембрандта. Спочатку мова про повернення особняку колишнього вигляду не йшла, його відреставрували і розмістили колекції картин. Відкрила музей королева Вільгельміна в червні 1911 року.

3.2 Розвиток туризму та його роль у економіці країни

Туризм стає все більш важливим для економіки Нідерландів. В останні кілька років туризм зростає швидшими темпами, ніж економіка. Таким чином, його економічна цінність також зросла, на 3,9 відсотка в 2016 році порівняно з

лише 3 відсотками в 2010 році. Додана вартість 17,3 мільярда в 2010 році зросла більш ніж на 30 відсотків і нараховує 24,8 мільярда євро.[48]

Туристичний сектор включає готелі, ресторани та кафе, авіація, туристичні агенції та посередники, мистецтво та культуру, галузь роздрібною торгівлі, таксі та громадський транспорт.

У 2016 році спостерігається зростання зайнятості для кожної категорії. Найбільший приріст відбувся у категоріях готелів, ресторанів та кафе, які зросли на чотири відсотки. Загалом кількість людей, що працюють у туристичній галузі, збільшилася на 2%, і загалом 542 000.[48]

Ще 13 000 робочих місць також були додані до туристичної галузі, що склало 641 000 і збільшилося на 2,1 відсотка. Однак кількість робочих місць в голландській економіці зросла лише на один відсоток. Сектор туризму становив 6,4 відсотка всіх робочих місць у Нідерландах у 2016 році.

Зростання туристичної галузі рухають туристи з-за кордону. У 2016 році іноземні туристи витратили 21 мільярд євро в Нідерландах, а кількість ночей, які вони зупинилися, збільшилася більш ніж на шість відсотків порівняно з 2015 роком. Голландські громадяни також зробили більшість пам'яток та визначних пам'яток у Нідерландах, оскільки витратили 45 мільярдів євро на туризм, на 1,5 мільярда більше, ніж у 2015 році.[48]

Окрім витрат на туризм у Нідерландах, велика кількість туристів, не подорожуючи обов'язково до Нідерландів, бронювали свої квитки або житло через голландський бізнес. Це також принесло дохід для індустрії туризму Нідерландів.

Туризм в Нідерландах-це один з найважливіших секторів економіки країни. Практично щорічно збільшується кількість туристів, які відвідують країну, про що свідчать дані таблиці 1.(Додаток П)

За даними таблиці 1 видно, що для в'їзного туризму Нідерландів характерна досить стійка тенденція збільшення кількості приїжджаючих туристів. Виняток становлять 2008 р. і 2009 р., коли спостерігалось значне падіння масштабів туристського потоку, що було пов'язано зі світовою економічною кризою. Однак в наступний же рік був відзначений найвищий приріст прибуттів іноземних туристів за розглянутий період-зростання на 9,7% в порівнянні з 2009 р. Таким чином, стійка динаміка зростання відновилася. За даними за 2015 р. країну відвідало трохи більше 15 млн. туристів, і перш за все, це німці, англійці, американці і бельгійці.[48]

Голландія—одна з популярних для цілей туризму країн, а Амстердам входить до п'ятірки найбільш відвідуваних і улюблених туристами столиць Європи. Столиця цієї держави належить до 15 найбільш відвідуваних міст світу (2016 р., 8 млн осіб – 13-е місце). На діловий туризм припадає 27%, відпочинок та інші цілі подорожей – решта 73%. Якщо говорити про витрати туристів, то показники наступні: на проживання припадає 40% від частки загальних витрат, харчування – 25 %, Шопінг – 11,9 %, місцевий транспорт – 8,3%, сервіс – 4,8 %, інші – 6 %. Найпопулярніші місяці для відвідування столиці Нідерландів-липень, серпень [45].

Туристи найчастіше відвідують тільки столицю країни і деякі інші визначні місця, інша ж територія цієї невеликої держави, будучи не менш цікавою, залишається без уваги. Однак, як показують дані таблиці 1, з країни щорічно більше виїжджає туристів, ніж прибуває. Рівень життя населення Нідерландів досить високий для того, щоб мати можливість відпочивати на найпрестижніших курортах світу.

Справедливості заради відзначимо, що в середньому за рік кількість виїжджаючих в розглянутий період становить майже 17900 тис.чол. і коливається в межах цієї цифри. Стійкої тенденції зростання або зниження числа туристів, що виїхали з Нідерландів, не спостерігається на відміну від

тенденції зростання в'їзного турпотоків. Звертає на себе увагу той факт, що починаючи з 2009 р. відбувається зближення числа виїздів за межі країни туристів і прибулих в країну іноземних гостей: відношення числа виїздів до прибуттів впало з 1,85 в 2009 р. до 1,20 в 2015 р.

На підставі вищевикладеного можна констатувати, що в даний час Нідерланди на світовому туристському ринку відносяться до країн-постачальників туристів з негативним сальдо туристського балансу.

Голландію можна віднести до країн з помірною роллю міжнародного туризму в національній економіці[43,с.37] та за класифікацією Світового банку, використовуваною ЮНВТО для аналізу впливу міжнародного туризму на економіку країни, до країн другої групи. У них частка надходжень від туризму у ВВП становить від 5% до 25 % [42,с.47]. Динаміка вкладу туризму у ВВП Голландії представлена в таблиці 2 (додаток П). Матеріали зазначеної таблиці свідчать, що обсягом і прямою (18 млрд.дол.), і загальний внесок туризму у ВВП країни (55,6 млрд.дол.) був у 2008 р., а за питомою вагою у ВВП – у 2005 р. (6,6%). Варто звернути увагу на те, що прямий внесок туризму у ВВП протягом останніх восьми років (з 2009 р. по 2016 р.) залишається практично незмінним, перебуваючи в межах 14-15 млрд. дол. У 2016 р. загальний внесок туризму у ВВП країни склав 40,1 млрд. дол., що майже на 28% нижче показника 2008 р. причини бачаться в нестабільності політичної ситуації в Європі в останні роки, викликаній масовою міграцією населення з країн Африки та Азії і частими терактами.[48]

Більший вплив на показник частки туризму у ВВП Нідерландів надають непрямі доходи від цієї сфери, тобто грошові кошти, що витрачаються турфірмами, іноземними туристами і підприємствами туристської індустрії на придбання обладнання, споживчих товарів і послуг у компаній і організацій, що не входять до складу туристської індустрії. Чим більше часу іноземний турист

залишається в приймаючій країні, тим більша сума його витрат, тим вищий непрямий (мультиплікативний) вплив туризму. В цілому, питома вага непрямих туристських доходів в Нідерландах коливається в межах від 62 % до 68% в загальному внеску туризму у ВВП.[48]

Примітно, що заробіток від експортної торгівлі рослинами і квітами (одна з основних статей доходів Голландії) нижче в порівнянні з туристською діяльністю. Це говорить про вельми популярному туристському увазі країни з боку європейських держав. Тут переважає внутрішньо-регіональний обмін туристськими потоками, чому сприяють інтеграційні процеси в ЄС і наявність єдиної валюти.

Лідерство по відвідуваності серед всієї маси туристів беруть на себе громадяни Німеччини. Це пов'язано в першу чергу з територіальною близькістю обох країн, а також зі схожістю мов в цих країнах.

У 2016 р. сума щорічних доходів у сфері туризму в країні перевищила 32 млрд.євро (Додаток П). За даними таблиці 3 видно, що з кожним роком загальне туристське споживання всередині країни постійно збільшується. Зниження в загальному туристичних споживанні всередині країни спостерігається лише в 2008-2010 рр., Що пов'язано в першу чергу зі світовою економічною кризою.[48]

Конкуренція є одним з каталізаторів розвитку туристичних послуг, у зв'язку з чим є необхідність вжиття додаткових заходів зі сторони держави для того, щоб стимулювати зростання туризму в економіці країни. Тому в Нідерландах, починаючи з 2003 р., реалізується розроблена Міністерством економіки «програма дій в галузі туризму і відпочинку».

В рамках прийнятої програми особливе значення надається діяльності Нідерландського союзу з туризму-організації, яка покликана забезпечити проведення та координацію державної політики у сфері туризму. Вона об'єднує більшість компаній, що працюють в різних секторах туристичної галузі. В її штаті складаються 185 службовців, а міжнародні

представництва розташовані в таких містах, як Брюссель, Лондон, Стокгольм, Париж, Мілан, Мадрид, Нью-Йорк, Токіо і Пекін. Організаційна структура союзу з туризму відображає пріоритетні напрямки його діяльності і включає наступні відділи: загальної стратегії, зв'язку та досліджень ринку; фінансового контролю та об'єктів інфраструктури; людських ресурсів; інформації та медіа-служб; розвитку бізнесу; міжнародних проектів.

Головним завданням нідерландського союзу з туризму є сприяння розвитку зовнішнього туризму та індустрії подорожей в Нідерландах при одночасному стимулюванні внутрішнього, місцевого туризму. Союз з туризму є основою створеної в рамках програми дій в галузі туризму і відпочинку системи туристичного моніторингу, що забезпечує отримання актуальних даних про ситуацію на туристичному ринку, що дозволяє своєчасно реагувати на зміну ситуації на ринку.

Підрозділи Союзу, що займаються аналітикою, виробляють рекомендації для Міністерства економіки, спрямовані на поліпшення взаємозв'язку між галузями: туризм, торгівля, Експорт та інвестиції, а також сприяння більш активному просуванню голландського туристського продукту в зарубіжній торговельній діяльності Міністерства. При цьому активно задіюються такі засоби, як реклама добре відомих торгових марок при реалізації сувенірної продукції, проведення рекламних компаній у пресі та інших засобах масової інформації, постійний моніторинг ринку, контроль за змінами його кон'юнктури.

Міністерство економіки відповідає за політику в галузі туризму на національному рівні.

Обов'язки включають в себе:

- Часткове фінансування Нідерландської ради з туризму та конвенцій (NBTC) Holland Marketing, яка відповідає за міжнародний маркетинг Нідерландів та залучення міжнародних конвенцій;
- Стимулювання інновацій, підприємництва та сталого розвитку: індустрія туризму може використовувати цілий ряд інструментів загальної політики, наявних у розпорядженні Міністерства;
 - Стимулювання синергії між природою, рекреацією та підприємництвом,
 - Мережевий підхід для готельного сектора;
 - Виконання функцій першого контактного центру в рамках центрального уряду для асоціацій індустрії туризму та зацікавлених сторін.

Регіональні та місцеві органи влади несуть відповідальність за туристичну політику на своїх відповідних рівнях. Вони займаються питаннями туризму, такими як фінансування регіональних і місцевих маркетингових організацій, які відповідають за внутрішній і міжнародний маркетинг відповідного регіону або місцевого призначення, а також за розробку продукту. NBTC Holland Marketing використовує модель приватно-державного партнерства для створення спільної співпраці, необхідної для організації маркетингових програм. Це дозволяє безлічі різних партнерів об'єднувати свої бюджети та інші інвестиції навколо спільної мети або інтересу.

Вони можуть бути державними партнерами (національні, провінційні та муніципальні органи управління регіональними туристичними радами), державно-приватними партнерами (маркетингові та рекламні організації) і приватними партнерами (підприємства в секторі відвідувачів і суміжних секторах) в Нідерландах та інших країнах.

У 2015 році Міністерство економіки надало NBTC Holland Marketing грант у розмірі 8,3 млн євро для розвитку в'їзного туризму. Місцеві органи влади, такі як провінції або міста, можуть прийняти рішення про виділення бюджетних коштів на розвиток туризму.[49]

Політика Міністерства економіки спрямована на стимулювання в'їзного туризму через діяльність NBTC Holland Marketing, поліпшення ділового клімату для готельного сектора за рахунок зниження нормативного навантаження, підвищення стійкості готельної економіки і сприяння синергії між природою, відпочинком на свіжому повітрі і підприємництвом.

Існує два окремих напрямки політики: один для готельного сектора і один для директивних органів у бік ринків в'їзного туризму.[49]

Готельний сектор сформував групу високого рівня і складається з підприємців, інститутів знань і маркетингу, а також представники Міністерства економіки. Ця група високого рівня розробила цілісне бачення економіки готельного бізнесу з тим розрахунком, що до 2025 року Нідерланди стануть країною з найбільшою різноманітністю такого досвіду в світі. Мета полягає в тому, щоб запропонувати відмінну гостинність, конкурентоспроможний сектор і привабливе суспільство. Прогрес буде вимірюватися на основі рейтингу готельного бізнесу, позиції Нідерландів за індексом конкурентоспроможності подорожей і туризму, умов життя та індексу ділового клімату.

Стратегічні рамки цього бачення засновані на трьох концепціях:

- Знахідка
- Сюрприз: важливо забезпечити чудову гостинність з інноваційним вибором пропозицій і концепцій.

- Підключення: гості люблять комбінувати різні враження в Нідерландах і за межами її географічних кордонів. Більш тісна співпраця з компаніями та організаціями всередині та за межами сектора покращує доступ до того, що пропонується, і створює дивовижний та інноваційний спектр можливостей.[30]

Виходячи з цього бачення, була визначена програма дій по кожній з наступних тем: інновації, людський капітал, технології, маркетинг, дерегулювання, природа, духовність і соціальна залученість.

Організації, що представляють Сектор гостинності, такі як Hospitable, а також організації природи і споживачів стали брати участь в цьому мережевому підході.

Істотна і зростаюча міжнародна конкуренція робить необхідним подальше просування Нідерландів в якості місця призначення для цільової групи потенційних відвідувачів на існуючих і ринках, що розвиваються.

NBTC Holland Marketing у партнерстві з національними та міжнародними зацікавленими сторонами буде працювати над подальшою розробкою та впровадженням стратегії брендингу та маркетингу Голландії, в якій Holland City є ключовою концепцією, а інтереси мають пріоритет над місцями. У цій концепції Голландія позиціонується як єдине місто, що об'єднує і з'єднує теми і області інтересу. Таким чином використовується потенціал, наявний в Нідерландах повною мірою.[49]

Кожні п'ять років NBTC Holland Marketing проводить детальне дослідження тенденцій в області в'їзного туризму. Destination Holland Future Vision 2025 описує розвиток ринку в'їзного туризму до 2025 року і дає уявлення про перспективи потенційного зростання.

Основні можливості можна підсумувати наступним чином:

- Отримання додаткових вигод від загального зростання в'їзного туризму;
- Підтримка хорошого поєднання міжнародних прибуттів, що відображає сильне об'ємне зростання з європейських ринків і процентне зростання з Китаю та інших країн Азії;
- Реагування на зростання числа активних літніх відвідувачів і нових туристів з урахуванням їх різних переваг;
- Задоволення потреб покоління Y на ринку бізнесу. Це активні діячі, які бажають взяти участь і скористатися можливостями для саморозвитку до, під час або після ділового заходу;

Щоб реалізувати цю перспективу зростання, NBTC Holland Marketing's Future Vision 2025 викладається ряд попередніх умов:

- Впровадження нових прямих авіасполучень з країнами походження, що розвиваються;
- Впровадження більш цілеспрямованого процесу видачі віз;
- Забезпечення максимальної доступності в межах Нідерландів;
- Створення кімнати для розвитку готельного бізнесу в Нідерландах;
- Сприяння поширенню туризму в часі і просторі;
- Проявляти стриманість при введенні або підвищенні податків і зборів;
- Надання підприємцям простору для інновацій.

Багатий туристський потенціал Нідерландів приваблює туристів з усього світу і з кожним роком їх кількість тільки збільшується, приносячи економіці країни значний за обсягами дохід від туризму. Реалізація державних програм зумовлює розвиток туризму в країні на довгі роки вперед, ставлячи Нідерланди і столицю країни місто Амстердам на високі позиції в рейтингах найбільш відвідуваних країн світу.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі бакалавра виконано аналіз та комплексну оцінку туристичного потенціалу Королівства Нідерланди.

Дано визначення поняття «туристичний потенціал». Встановлено, що серед науковців єдиної думки стосовно тлумачення цього поняття немає. На основі

аналізу підходів до визначення сутності туристичного потенціалу країни, виділяючи спільні риси, можна зробити висновок, що під туристичним потенціалом розуміють сукупність економічних, інфраструктурних, природних, культурних, соціально-побутових та історичних ресурсів певної території. Саме ці ресурси можуть стати підґрунтям для розвитку туристичної індустрії певної країни чи регіону.

Королівство Нідерланди відноситься до малих країн Західної Європи. Як і багато країн даного регіону Нідерланди – популярний туристичний регіон, що характеризується перманентною позитивною динамікою у сфері рекреації та гостинності (майже 6 мільйонів міжнародних туристів за 10 років). Столиця країни, Амстердам – головне місце в цьому величезному зростанні. Між тим, для цієї держави, за умов все зростаючого попиту на туристичні пропозиції, все більшої актуальності набувають питання розробки стратегії екологічного та сталого туризму та збереження навколишнього середовища.

Щодо культури та менталітету місцевого населення слід зазначити, що нідерландці – добре освічена нація. До головних рис ментальності належить пунктуальність, відкритість, щирість, доброзичливість та спокійне ставлення до вираження нетрадиційних аспектів життя. Королівства наразі користуються великою популярністю серед туристів. Популярними серед туристів є такі міста, як Роттердам, Маастрихт, Утрехт та Гаага. Привабливим для туристів є наявність різноманітних музеїв та фестивалів, особливо популярним є щорічний фестиваль каналів Grachtenfestivas в Амстердамі.

У своєму дослідженні ми керувалися поняттями «туристичні ресурси» та «туристичний потенціал». Незважаючи на близькість за сенсом даних понять між ними існує низка істотних відмінностей. По-перше, потенціал, на відміну від ресурсу, з точки зору його формування, є результатом багатьох складових, зокрема: ступінь забезпеченості туристичними ресурсами; сукупного результату господарської діяльності туристичних підприємств; економіко-

географічне положення країни та інфраструктурна забезпеченість; трудові ресурси; обсяг податкових надходжень від туризму і прибутковість туристичних підприємств; ступінь розвитку провідних інститутів, що впливають на розвиток туризму; сукупна купівельна спроможність клієнтів; інноваційність.

Процедура визначення перспектив розвитку туристичного потенціалу в тому чи іншому регіоні необхідно:

- виявлення потенціалу;
- оцінка потенціалу;
- оцінка сучасного рівня його використання;
- визначення пріоритетних напрямків розвитку;
- оцінка можливостей інтенсифікації використання туристичного потенціалу;
- встановлення стримуючих чинників;
- означення способів скорочення впливу стримуючих чинників;
- підготовка та реалізація перспективної моделі територіальної організації туристичної галузі регіону.

Для аналізу туристично-рекреаційних ресурсів традиційно застосовується такі основні три типи оцінки:

- біологічний (визначається ступінь комфортності природно-ландшафтного середовища для організації відпочинку);
- естетичний (аналізується характер емоціонального впливу природного середовища на відпочиваючих, атрактивність природних і культурно-історичних об'єктів);
- технологічний (оцінюється придатність ресурсів для організації різних видів туризму і відпочинку, можливість формування спеціалізованих і комплексних територіально-рекреаційних комплексів).

Також хотілося б додати, що країна займає доволі високу позицію в рейтингу країн світу за туристичними прибуттями. Станом на 2018 рік Королівство Нідерланди знаходиться на 15 місці[48].

Отже, можна зробити висновок, що туризм для Королівств Нідерланди є вагомим вкладом в економіку країни, та досить популярною дестинацією серед туристів. Сьогодні на світовому туристичному ринку спостерігається тенденція постійного зростання конкуренції між країнами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про туризм" // Відомості Верховної Ради України, 2004. - №13. - С 180.
2. Афанасьев О.Е. Бренд как фактор формирования туристического образа страны / В сб.: Брендингтерриторий. Международный и отечественный

опыт. Воронеж 425. Воронеж: Торгово-Промышленная Палата Воронежской области, 2010. С. 94–96.

3. Афанасьев О.Е. Политическое пространство современного мира: Справочник. М.: Флинта; Наука, 2015. 168 с.

4. Афанасьев О.Є. Політико-географічний простір сучасного світу: Довідник. К.: Шк. світ., 2010. 128 с.

5. Бабурин С.Н. Мир империй: территория государства и мировой порядок. М.: Магистр, ИНФРА-М, 2010. 829 с.

6. Бейдик О.О. Рекреційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. Монографія. К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. 395 с.

7. Иноземцев В.Л. Колонии и зависимые территории: приглашение к дискуссии // Политическая концептология: журнал междисциплинарных исследований. 2014. № 3. С. 154–165.

8. Мельвиль А.Ю. «Политический атлас современности»: замысел и общие теоретико-методологические контуры проекта // Полис. 2006. № 5. С. 6–14.

9. Николаенко Т.В., Николаенко Д.В. История и региональные особенности мирового туризма. Харьков: Фактор, 1998. 267 с.

10. Сазыкин А.М., Гущина М.В. Оценка рекреационного потенциала Океании. // Фундаментальные исследования, 2015. № 2–23. С. 5149–5155.

11. Шафиев К. Принципы самоопределения народов в условиях глобализации // Кавказ и глобализация. 2007. № 3 С. 40–48.

12. Armstrong H.W., Read R. Comparing the Economic Performance of Dependent Territories and Sovereign Microstates. // Economic Development and Cultural Change, 2000. No. 48(2). Pp. 285–306. (doi:10.1086/452459). 62 научный журнал СЕРВИС PLUS Том 10. 2016 / № 2 туризм

13. Blij H.J., Muller P.O. Geography: Realms, Regions, and Concepts. Hoboken, NJ: John Wiley and Sons, 2010. 694 p.
14. Gushchina M.V. Socio-economical preconditions for tourism development in Oceania // Proceedings of the 1st Annual International Conference on Tourism and Hospitality research (THoR2012). Singapore: GSTF, 2012. P. 52–54.
15. Воронина Л. В. Рекреационно-ресурсный потенциал как необходимое условие для туризма, отдыха и лечения: сборник материалов в 4 т. Новосибирск: СГГА. 2013. Т. 2.: С. 70—73. URL: http://lib.ssga.ru/cgi-bin/cgiirbis_64.exe.
16. Innovative Technologies for an efficient geospatial management of earth resources. Almaty: KazNTU. 2012. 130 p. URL: http://lib.ssga.ru/cgi-bin/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=SGGAK&P21DBN=SGGAK&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=U=&S21STR=528.95.
17. Августин Блаженный, епископ Иппонийский. Творения. Ч. 2. – Киев: Тип. Г. Т. Коргак-Новецкого, 1905. – 474 с.
18. Андреева Г. М. Социальная психология. – М.: Аспект-Пресс, 2004. – 365 с.
19. Барзыкин Ю. А. Туризм в системе социально-экономических отношений: основы, функции, пути развития: Автореф. дис. ... канд. экон. наук. – М.: ИЭ РАН, 2007. – 28 с.
20. Валявский А. С. Как понять ребенка? – СПб.: Фолио-Пресс, 1998. – 752 с.
21. Гаранин Н. И., Булыгина И. И. Менеджмент туристской и гостиничной анимации. – М.: Сов. спорт, 2004. – 127 с.
22. Давыдов В. В. Проблемы развивающего обучения: Опыт теоретического и экспериментально-психологического исследования. – М.: Педагогика, 1986. – 240 с.

23. Ершова А. П., Букатова В. М. Режиссура урока, общения и поведения учителя. – М.: Изд-во «Институт практической психологии»; Воронеж: НПО «МОДЭК», 1995. – 268 с. – (Педагогика как практическая режиссура).
24. Ефремов В. Е. Семь нот менеджмента // Менеджмент в России и за рубежом. – 1997. – № 1. – С. 3–13.
25. Зорин И. В. Феномен туризма: Избр. соч. – М.: Наука, 2005. – 552 с. © В. В. Лихолетов, Д. А. Почебут 114 Образование и наука. 2008. № 6 (54)
26. Игры – обучение, тренинг, досуг... / Под ред. В. В. Петрусинского: В 4 кн. – М.: Новая школа, 1994. – 368 с.
27. Курило Л. В. Теория и практика анимации. Ч. 1: Теоретические основы туристской анимации. – М.: Сов. спорт, 2006. – 195 с.
28. Лагусев Ю. М. Теория и методика воспитательной деятельности в туризме: Дис. ... д-ра пед. наук. – М.: РМАТ, 2002. – 385 с.
29. Лихолетов В. В. Взаимобогащающий трансферт теоретико-технологических достижений естествознания, техники и музыкально-художественной сферы // Инновации в современном музыкально-художественном образовании: Материалы междунар. науч.-практ. конф. и межрег. науч.-практ. семинара «Музыкально-компьютерные технологии в системе многоуровневого непрерывного образования». – Екатеринбург: РГППУ, 2007. – С. 50–58.
30. Орлов Г. Древо музыки. – Вашингтон; СПб.: Н. А. Frager&Co, Сов. композитор, 1992. – 408 с.
31. Приезжева Е. М. Социально-культурная анимация в туризме. – М.: РИБ «Турист», 2003. – 120 с.
32. Природа эмоций // Экспериментальная психология / Под ред. П. Фресса и Ж. Пиаже. – М.: Прогресс, 1975. – Вып. 5. – 284 с. 18. Прохоров Ю. Ф., Лихолетов В. В. Основы функционально-стоимостного анализа систем. – Челябинск: ЮУрГУ, 2001. – 114 с.

33. Соколова М. В. Туризм как культурно-исторический феномен: Автореф. дис. ... д-ра культурологии. – М.: МГУКИ, 2007. – 46 с.
34. Сток Дж., мл. Время – секретное оружие бизнеса. [Электрон. ресурс]. Режим доступа: <http://www.elitarium.ru /2006/08/16/>
35. Хазова Л. В. Социально-философские основания, опыт и перспективы развития современного образования: гуманистические и гуманитарные аспекты: Дис. ... д-ра философ. наук. – Томск, 1997. – 289 с.
36. Хизрич Р., Петерс М. Предпринимательство, или Как завести собственное дело и добиться успеха. Вып. 3: Финансирование нового предприятия: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1993. – 192 с.
37. Черняков И. Б. Методика создания забав // Журнал ТРИЗ. – 1991. – № 2.1. – С. 64–69.
38. Черепанова Н. В. Путешествие как феномен культуры: Автореф. дис. ... канд. филос. наук. – Томск: ТГПУ, 2006. – 20 с.
39. Чинарова К. Team-building, или «Потому что мы – команда!» // Управление компанией. – 2005. – № 3. – С. 36–37.
40. Csikszentmihalyi M. Flow: The Psychology of Optimal Experience. – N. Y.: Harper and Row, 1990.
41. Knapper K., Cropley A. Lifelong Learning and Higher Education. – Washington, London: Croom Helm, 1985.
42. Кицис В. М., Явишева И. Н. Группировка стран по вкладу туризма в ВВП // Естественные и математические науки: современный взгляд на изучение актуальных проблем : сб. науч. тр. по итогам Междунар. науч.-практ. конф. Астрахань, 2016. № 1. С. 45–50.
43. Кицис В. М., Явишева И. Н. Классификация стран по значению международного туризма в национальной экономике // Туризм и региональное развитие : сб. науч. ст. Смоленск, 2016. Вып. 9. С. 32–37.
44. Мировой атлас данных [Электронный ресурс]. URL: knoema.ru/atlas.

45. Рейтинговый список MasterCard «Global Destination Cities Index» [Электронный ресурс]. URL: newsroom.mastercard.com/wp-content/uploads/2016/09/FINALGlobal-Destination-Cities-Index-Report.pdf.
46. <https://tourrom.com/europe/netherlands/tourist-attractions-in-the-netherlands/>
47. <https://uk.wikipedia.org>
48. <https://knoema.ru/>
49. https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/oecd-tourism-trends-and-policies-2016_tour-2016-e
50. <https://myslo.ru/club/blog/gulbarij/XuYTkHGrOEOWKcukpXWGYA>
51. <http://www.orangesmile.com/destinations/zwolle/index.htm>
52. <https://www.travel-hystory.com/volendam.html>
53. <http://www.orangesmile.com/destinations/venlo/photo-gallery.htm>
54. <http://www.orangesmile.com/destinations/nijmegen/index.htm>
55. <https://www.itinari.com/ru/nijmegen-the-summer-capital-of-holland-7uex>
56. <http://www.orangesmile.com/destinations/middelburg/index.htm>
57. <http://www.orangesmile.com/destinations/maastricht/index.htm>
58. <https://badenguide.ru/maastriht/>
59. <https://kuku.travel/country/niderlandy>
60. <http://www.orangesmile.com/extreme/ru>
61. <https://triplook.me/ru/countries/resort/1777>
62. <https://amsterdam10.ru/article/leyden-niderlandy-glavnye-sovety-turistu>
63. <https://amsterdam10.ru/article/eindhoven-kak-dobratsya-i-gde-ostanovitsya>
64. https://pikabu.ru/story/glow__ezhegodnyiy_festival_svet_v_yeyndkhovene
65. <http://www.orangesmile.com/destinations/eindhoven/advice--2144027.htm>
66. <https://vamsterdam.com/kuda-poexat/edam.html>
67. <http://pro-turizm.com/gorod-breda-v-gollandii.html>
68. <https://uk.wikipedia.org>
69. <https://zizuhotel.ru/uk/rossiya/chto-nuzhno-uvidet-v-amsterdame-vygodnye>

70.<https://enjourney.ru/strany/netherlands/regioni/amsterdam/mesto>

71.<https://www.sputnik8.com/ru/amsterdam/sights/vesovaya/info>

72.<https://awesomeamsterdam.com/artis-amsterdam-zoo/?nonamp=1>

73.<https://blog.apltravel.ua/news/chem-zanjatsja-v-amsterdame>

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис. А. 1. Місто Зволле [50]

Рис. А. 2. Місто Зволле[51]

Додаток Б

Рис. Б 1. Селище Волендам [52]

Рис. Б.2. Селище Волендам [52]

Додаток В

Рис. В.1. Місто Венло[53]

Рис. В.2. Місто Венло [53]
Додаток Г

Рис. Г.1. Місто Неймеген [54]

Рис. Г.2. Місто Неймеген [55]

Додаток Е

Рис. Е.1 Місто Мідделбург[56]

Рис. Ж.1 Місто Маастрихт [57]

Рис. Ж.2. Місто Маастрихт [58]

Рис. Ж.3. Місто Маастрихт [59]

Додаток К

Рис. К.1 Поля тюльпанів у селищі Ліссе [60]

Рис. К.2. Селище Ліссе [61]

Додаток Л

Рис.Л.1 Місто Лейден [62]

Додаток М

Рис. М.1. Місто Ейндховен [63]

Рис. М.2. Місто Ейндховен [65]

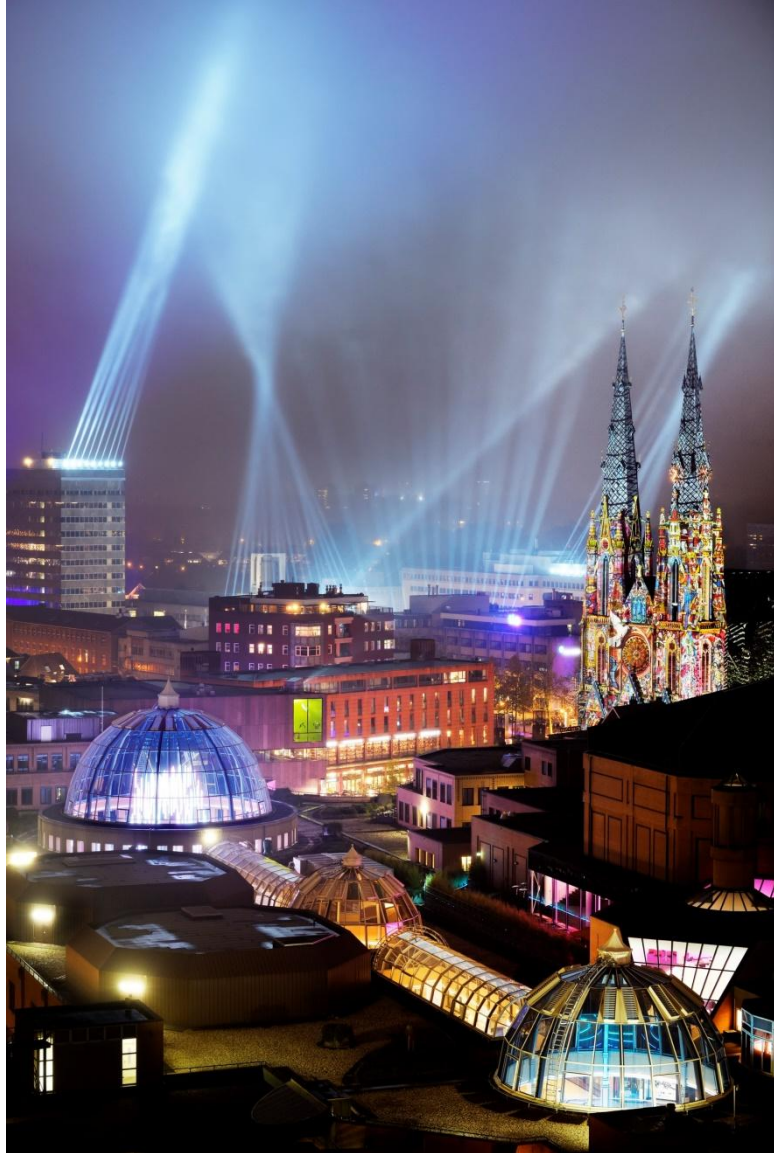

Рис.М.3. Місто Ейндховен [64]

Додаток Н

Рис. Н.1. Фестиваль сиру у місті Едам [66]

Рис. Н. 2. Місто Едам [66]

Додаток Р

Рис. Р.1. Місто Бреда [67]

Додаток О

Рис. О.1. Площа Дам

Рис. О.2. Площа Дам

Рис. О. 3. Церква Ауде Керк

Рисунок О.4. Ваг

Рис. О.5. Зоопарк «Артис»

Рис.О.6. Амстердам

Рис. О.7. Амстердам

Рис. О.8. Амстердам

Додаток П

Таблиця А.1. Кількість прибулих туристів в Нідерланди і кількість відправлень

з

країни з період з 2004 р. по 2015р. (За даними [44])

Рік	Кількість прибуттів		Кількість відправлень		Відношення числа відправлень до прибуттів
	Тис. чол..	Приріст за рік, %	Тис. чол..	Приріст за рік, %	
2004	9 696	-	17 130	-	1,78
2005	10 012	3,79	17 039	-0,53	1,70
2006	10 739	7,26	16 695	-2,02	1,55
2007	11 008	2,50	17 523	4,96	1,59
2008	10 104	-8,21	18 399	5,00	1,82
2009	9 921	-1,81	18 340	-0,32	1,85
2010	10 883	9,70	18 368	0,15	1,69
2011	11 300	3,83	18 560	1,05	1,64
2012	11 680	3,36	18 628	0,37	1,59
2013	12 783	9,44	18 094	-2,87	1,42
2014	13 925	8,93	17 928	-0,92	1,29
2015	15 007	7,77	18 070	0,79	1,20

Таблиця А.2. Внесок туризму у ВВП Голландії в 2005-2016 рр., млрд. дол..
(За даними [43])

<i>Рік</i>	<i>Прямий вклад</i>	<i>Загальний вклад</i>	<i>Доля туризму у ВВП, %</i>
2005	15	44,6	6,6
2006	15	46,2	6,4
2007	17	53,8	6,4
2008	18	55,6	5,9
2009	15	47,0	5,5
2010	14	43,9	5,2
2011	15	44,2	4,9
2012	14	41,1	5,0
2013	15	46,9	5,4
2014	15	45,9	5,2
2015	14	38,1	5,1
2016	14	40,1	5,2

Таблиця А.3. Загальне туристське споживання всередині Нідерландів у 2006-2016 роках (За даними [44])

<i>Рік</i>	<i>Значення, млрд.євро</i>	<i>Зміна,%</i>
2006	29,9	-
2007	30,9	3,31
2008	30,8	-0,20
2009	27,3	-11,46
2010	27,0	-0,94
2011	27,6	2,12
2012	27,6	0,00
2013	28,6	3,57
2014	29,4	2,86
2015	31,5	6,65
2016	32,8	4,22